

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL

N.º 60 * DO 4 AO 10 DE MAIO DE 1979 * 30 PTAS.

NO RIBEIRO

MATUTE, ESA DESGRACIA que ven de Castela

19 DE MAIO:

A REALIDADE NON GARDA AS FESTAS

Precios xustos...

I CONGRESO DAS COMISIOS LABREGAS

Galicia: ¿capital? Madrid

Benzamín Casal

Muito optimismo sen "competencias"

MONADAS

"A fin de facilitar que la enseñanza, en los niveles preescolar, Educación General Básica y Formación Profesional de

ensino da lingua materna, figurarán nanas, cantigas de berce e instrucciones para las monadas aos alumnos, asegúronseñan galego ou castelán-falantes. Falando de monadas, matinen vostedes nas dificultades que atoparía este asisado decreto no caso de ter que aplicalo a Tarzán dos monos á hora de instruirlo na sua "lingua materna".

O ANGELUS

"La Voz de Galicia" de martes, 24 de abril, recolle unhas verbas de monseñor Arauxo

Primer Grado se base en la lengua materna de los alumnos, castellana o gallega, cuando se disponga de los medios adecuados para ello, el Ministerio de Educación y Ciencia y la Xunta de Galicia programarán conjuntamente las oportunas medidas". Artículo terceiro-1 do "contraproyecto" que formula a Xunta do proyecto de Real Decreto, publicado en "El Ideal Gallego" de sábado día 21.

Nos manuais destinados ao

Iglesias no cabodano de Otero Pedrayo: "...Non son o folklore e as algueiradas as que van cambiar a Galiza, senón o estudio, traballo, pensamento e cruz de cada día". E referíndose a Otero: "...Equiv descubriu en grande parte, o siñificado e a grandeza do pobo e da xente

labrega, humilde e sinxela, pero traballadora e honrada".

A imaxe edificante da xente labrega "humilde e sinxela", por más que se empeñen algúns, non existe más que nos cadros de Millet. Os labregos galegos, se tiveron que axuntar as amns, sacar a pucha e manteren a cabeza gacha, non foi pra rezaren o "angelus", senón pra imploraren os favores do caciñeiro, tal e como os dibuxos de Castelao nos ensinan. Ese agro galego idílico pode atoparse na derradeira páxina de "La Voz de Galicia" ou de quen pecharon os ollos piedosamente ante o espectáculo dos tractores labregos invadindo as estradas do país. Deus Iles conserve a vista.

cobro poco, a veces nada". Otras veces acepta un buen queso en pago a sus servicios como abogado".

Tomen nota os interesados. Ilévade un queixo! Remedio santo pra que non pregúnen "se o porco era coxo".

IRLANDA

En "El País" do 22 de abril lemos: "...El político norteamericano

una negociación seria y responsable que lleve a una solución realista y viable en el Ulster".

"Irmanciña adourada que pasáche-lo mar!"

A lanza groriosa dos feitos heroicos e os sagros misterios en alto... afiada... na man".

Os versos de Ramón Cabanillas dan resposta cumprida ás "realistas" e "viables" trécolas norteamericanas.

¿CON GAS OU SIN GAS?

En "La Voz de Galicia" de martes, topamos con esta info

CONFIDENCIAS

O suplemento dominical de "El País" do 22 de abril publica unha entrevista do Presidente da Xunta de Galicia, don Antonio Rosón, que vén confirmar a sabencia daquel vello refrán de que "en boca pechada non entran moscas": "...Ella vivía en Pamplona. Era muy guapa, muy buena chica, pero tan mística. Ella llegó a pensar que yo tenía tratos con el demonio, ja, ja, ja! Yo debí decirle cualquier cosa, y ella, como era tan mística, rompió inmediatamente sus relaciones conmigo".

En boca pechada non entran moscas.

"...Entre su numerosa clientela, abundan los campesinos: "Yo creo que esto se debe más a que

ricano (Tip O'Neil) expresó su preocupación por los problemas de Irlanda del Norte; y aseguró que el gobierno de Washington espera que la nueva administración de la Gran Bretaña propicie

mación: "...La CIA propuso cámara de gas y habitaciones cerradas al aire para interrogar a espías y desertores".

"Ven como fai moita falla a lanza irlandesa, ben afiada, de que falaba Cabanillas?"

**PIDA OS NUMEROS ATRASADOS QUE
LLE INTERESEN, ENVIANDO O IMPORTE EN SELOS DE CORREOS.
Agasalle a un amigo cunha COLECCION**

ENCUADERNADA de A NOSA TERRA
dende o número 0 ao 26.

O precio é somente de 1.200 pesetas,
incluidos gastos de remesa.

Nome	
Profesión	
Endereço	
Poboación	
Provincia	
Deseo suscribirme ao periódico galego semanal A NOSA TERRA	
por un ano ☐ por seis meses ☐	
☐ Envío o importe (cheque ☐ xiro postal ☐ transferencia ☐)	
de 197	

Novo nº. da conta no Banco Pastor de Santiago: 106.735

Outravolta no 1 de Maio quedou ben delimitado o contido galego do mesmo nas convocatorias da central nacionalista ING, espresado nas reivindicacións de postos de traballo na nosa Terra, contra os peches e regulacións e pola solidaridade anti-imperialista de todos os traballadores, convocatorias por todo o país que contaron co apoio da UPG. Na outra cara deste 1 de Maio, as centrais cestais CC. OO. e UGT axuntaron tamén á CSUT e a USO, alegún os lugares, e ao PCG, PSOE, MCG, LCR, PCE (VIII y IX) e POG, apresentando asemade un aspecto multiforme nas suas consignas, dende "Salvemos Ferrol" a "Polo direito dos traballadores" (como rezaba a pancarta de Lugo) e co Estatuto de Autonomía presente. Non faltou, tampoco, a AGM.

Unidade antiimperialista. Manifestación de Vigo.

CARBALIA

1.º DE MAIO: A REALIDADE NON GARDA AS FESTAS

Na Coruña, a manifestación nacionalista convocou a sobre unhas 1.500 persoas aos berros básicos de "Galicia ceibe sin esplotación" ou "postos de traballo na nosa terra". No capítulo das intervencións, o representante de UPG, baseou a sua intervención na unidade dos traballadores na loita antiimperialista e o recoñecemento e apoio á ING. Un membro da UTEG lembrou o problema dos mestres desplazados, e o Secretario Local da ING falaría do orixe da data, lembrando aos mártires de Chicago, e chamaría a loita "nesta etapa de afortalamiento do capital monopolista, coa sua política de peches, regulacións e topes salariais".

A manifestación das centrais españolas contaría coa participación, amais de CC. OO.—UGT, de LCR, MC, POG, PCE (VIII y IX), unha Comisión da AGM e un tal "Sindicato de Traballadores del Puerto" local. "Traballo si, paro non", "Democracia nas empresas" e "Devolución patri-

Manifestación de Santiago

CADRO BRANCO

Con coches e todo, a ING levou á rua en Vigo a 3.000 persoas. Mala sorte pra alcaldía.

A NOSA TERRA

PERIODICO GALEGO SEMANAL
Redactores e Colaboradores: Xosé Ramón Pousa, Antón L. Galocha, Lois Celeiro, Marita Otero, Pablo Viz, Paco Arrizado, Fernando Franco, Ignacio Briset, Suso Piñeiro, Guillermo Pérez, F. Cusí, Emilio Veiga (Países Catalanes), P. Iparragirre, Maijaldé (Euskadi),

Maria Alonso (España), Carlos Durán (Londres), A. P. Dasilva (Porto), Juanjo Navarro, Llatzer Moix, Patiño, Vázquez Pintor.

Diseño e Confección: Pepe Barro

Fotografía: Brais, Xurxo Fernández, Fernando Bellas

Imprenta: "La Región, S.A." Offset C. Quiroga, 11-15. Ourense Dep. Legal: C-963-1977

Dibuxos: Xaquín Marín, Xulio Maside, Alfonso Sucasas, Xurxo Fernández

Distribución: A Coruña: A. González. Santiago: Prensa Nacional. Ferrol: Distribuciones Velo. Pontevedra: Librería Cao. Vigo: Distribuidora Viguesa.

Bilbao: Distribuidora Vasca, Telf.: 4231933
Lugo: Souto
Ourense: Vda. de Lisardo
Barcelona: F. Rafael Artal, Telf.: 2433658

Redacción e Administración:

Troia 10-primeiro Santiago

Teléfonos:

Redacción: 582681

Administración (de 10 a 14): 582613

Bilbao: Distribuidora Vasca, Telf.: 4231933

Lugo: Souto

Ourense: Vda. de Lisardo

Barcelona: F. Rafael Artal, Telf.: 2433658

Foto, o alcalde do PSOE, tamén se manifestou.

ING e CNTE), organizacions feministas e os Comités de Empresa de ASTANO e Bazán maioritariamente, convocaron a 6.000 persoas que berraban consignas maioritamente en orde a "Salvar Ferrol". Nas intervencións dos representantes de UGT, USO e CC. OO. falaríase dende a situación da Arxentina e Chile á situación da industria naval.

Na manifestación da ING, que contou coa participación de UPG e algúns afiliados da CSUT, 500 persoas pediron "Solución nacional á construcción naval", enmarcándose o acto no senso xenérico que a central e a UPG lle conferían á data.

Na manifestación de CC. OO.—UGT en Lugo, 200 persoas escasas desfilaron baixo da advocación do Estatuto de Autonomía, a "Unidade sindical" e "Polo direito dos traballadores". A ING levou 400 persoas, e no mitin, ademais de UPG e INP, falaron un representante da UTG e un afiliado da ING da Cons-

CADRO NEGRO

O aldeade de Vigo, Manuel Soto, quitou a circulación no itinerario e horario da manifestación do seu partido e adláteres exclusivamente Xuntan 4.000 persoas.

Edita: Promocións Culturais Galegas, S.A.

Comisión de Fundadores:
Acosta Beiras, Xoaquín.
Fontenla Rodríguez, Xosé Luis.
López Gómez, Felipe Senén.
Mórales Quintana, Xosé Enrique.
Varela García, César.

Directora: Margarita Ledo Andión

Vigo: os nacionalistas.

trucción pedindo o apoio de todos cara á negociación do novo convenio. Pola tarde, a central galega celebrou unha festa popular.

En Ourense, CC. OO.-UGT celebraron un festival pola tarde, no Xardín do Posío. A ING organizou a manifestación, no mesmo senso que o resto, que levou sobre 400 persoas. Na cabeza, acarón dos representantes da ING e UPG, fá un representante de Unión Cradytor, empresa afectada polas regulacións, e pendente de suspensión de pagos.

En Vigo, amais da manifestación programada pola CNT, á que asistiron 200 persoas, CC. OO.-UGT-CSUT-USO conocaban unha manifestación na que participaron PCG, PSOE, MC, LCR, POG, "Galicia Ceibe", Asamblea prá liberación dos Presos Políticos, PCE (R), CRG, PCE (m-1), en total chegando ás 4.000 persoas. As consignas

Concentración nas Platerías (Santiago)

fan por grupos, berrando xentes do POG "Autogoberno" e os do MC "Autodeterminación"; precisamente por mor de diferencias nas consignas, houbo incidentes entre o servizo de orde e a A. L. P. P., que rematou dos membros desta no Hospital. O servizo de orde tamén ameazaría aos fotógrafos de A NOSA TERRA por tentar quitar fotos; diante da

oposición a esta actitude responderían os do S. O que "somos uns mandados". Na manifestación da ING participaron unhas 3.000 persoas arredor do tema fundamental da loita contra dos peches e regulacións de plantilla. "Vidrios, CENSA, ASCON, queremos solución" e "Devolución patrimonio sindical", serían

Vigo: os "estatais".

consignas centrais. Pola tarde, a ING celebraría unha festa popular na Carballeira de San Roque, e falarían Manuel Mera e Montes, secretario xeral da ING, que centraría á sua intervención na loita contra da ofensiva e crecente afortalamiento do capital monopolista e nos ataques ás centrais españolas, "colaboradores, coa sua política da pactos, desta situacións".

UNIDADE ANTI-PERIALISTA

A festa dos traballadores foi, unha vez máis, en Galicia, reflexo da realidade sindical de cada día, das diferentes actitudes de cara á clase traballadora. Se a ING no 1 de Maio do 78 centrara a celebración na loita contra do recién firmado Pacto da Moncloa e no conflito de ASCON, dentro do ambiente xeral de internacionalismo proletario e autoorganización dos traballadores galegos, esta no é

reflexo da loita arreio da central nacional contra da presión crecente do capital monopolista, sempre pretendendo salvar o céñit da crisis en base á regulación de emprego, peche de empresas, topes salariais e demás medidas con que poida cargar o traballador; reivindican tamen as forzas obreiras sempre o posto de traballo na Terra, a devolución do patrimonio sindical, e todo elo enmarcado na unidade dos traballadores na loita antiimperialista. Esto en manifestacións e actos que a unidade e a coerencia interna foi constante omnipresente. As centrais españolas, da sua banda, convocaron manifestacións nas que, pola inconcreción dos seus obxetivos, (quitando a da Autonomía, todo unificador), ou ben polo localismo sen máis dalgúns, chamaba a unha cantidade de xente de calidades difícilmente armonizables. E valaf os sucesos de Vigo.

O 1.º DE MAIO E A INTERNACIONAL

ANTONIO EIRIÑA

Todo o mundo sabe que o 1 de Maio se implantou como Festa Internacional dos Traballadores por mor das mortes habidas en Chicago no mes de maio do 1886.

A orixe desta comemoración nace na loita por obter unha limitación na xornada de traballo (o principio dos tres oitos —oito horas de traballo, oito de descanso e oito de sono— aplicado ao traballo) é decir, pra conseguir a xornada de oito horas. De todos xeitos, esta loita encetada nos Estados Unidos no ano 1886 non tivo hasta máis tarde dimensión internacional.

As loitas en Chicago duraron varios días. A xornada foi sanguinenta en Milwaukee; perante a presencia de forzas policiais, a moitedume reaccionou mandándolle pedras e outros obxectos. Dispararon os fusís e morreron nove persoas. En Chicago, o 3 de maio producíronse acontecementos más tráxicos que lle ian dar ao 1 de Maio unha resonancia universal.

Os traballadores de Chicago traballaban áncora catorce ou dezaseis horas diárias, marchaban pra o traballo ás catro da mañá e tornaban ás sete ou oito da noite de maneira que "endexamais vián ás mulleres e seus fillos á luz do dia". Estaban afieitos aos mitins ao ar libre, ás manifestacións e ás loitas nas ruas.

M. Domínguez conta como ao remate da tarde do 3 de maio, 8.000 homes en folga foron pris-

sádias das fábricas pra virarse contra os esquirolles ("scabs"), contratados polas grandes fábricas entre os habitantes de cidades veciñas. Actuaron contra eles os "pinkerton" —policías armados paralelos facilitados por axencias privadas ás empresas— co apoio e axuda de policías do Estado. A moitedume, aos disparos dos "Pinkerton" e dos reforzos policiais, deixou na rua deitados seis mortos e oitenta feridos.

O periódico "Arbeiter Zeitung", que se editaba en alemán, lanzou un Chamamento ao seguinte día: "A guerra de clases comenzou. Onte, frente á fábrica Mc-Cormick, fusilaron aos traballadores, iO seu sangue pide venganza!.. Os traballadores non somos ovelas... Responderemos ao Terror Branco co Terror Roxo. Vale más a morte do que a miseria. ¡Tede valor, escravos! ¡Erguevios!".

O 4 de maio, na praza do mercado, lánzase a consigna "Workmen! arm yourself and appear in full force": Traballadores! Armaivos e aparecede con toda a forza! Había perto de 15.000 persoas. Desde o alto dun carro Spies, Albert Parsons e Fielden faláronles aos traballadores. Cando a xente marchaba, a policía cargou na praza, cando aínda non rematara de pronunciar a frase reglamentaria o comandante da policía. Unha bomba caíu ente as ringleiras de policías e morreron dous ao momento e seis máis tarde das feridas. Empezaron a tiros contra a moitedume

quedando feridos e mortos máis de cincuenta traballadores.

Chicago viuse posta en estado de sitio. A tropa ocupou os barrios e a policía vixiu hastas os enterros dos traballadores mortos. Todo o equipo do "Arbeiter Zeitung" presente no momento da actuaciópolicial foi detido nos abrados do xornal, entre a muller de Parsons, redactor do semanario en inglés "Alarm", que pudo fuxir.

Encetouse "o proceso de Chicago". Dirixiu-se o procedemento contra Spies, Fielden, Neebe, Fischer, Schwab, Lingg, Engel e Parsons. Pediu-se polo Fiscal a pena de morte. Parsons apresentou pra compartir as sortes dos seus camaradas e "se é preciso —dixo— subir tamén ao cadalso polos dereitos do traballo, a causa da liberdade e a millora dos oprimidos". A Sentencia dictada o 20 de Agosto de 1886 condenou aos oitos acusados —outra vez o número oito— á forca. Foilles conmutada a pena a Schwab e Fielden por prisión perpetua; Neebe foi condenado a 15 anos de presión. Lingg suicidouse cun cigarro de fulminato na cadea. O aforcamento tivo lugar o 11 de santos de 1887, antes do mediodía, no patio da prisión. Seis mil persoas siguieron os cadaleitos embandeirados de cor bermeja.

O sangue vertido polos mártires de Chicago non foi en balde. O 1 de Maio serviu pra conmemorar a nivel mundial a loita da clase

traballadora. No 1895 demostrouse que o xucio non fora xusto e Fielden, Neebe e Schwab ficaron en libertade. O berro do 1 de Maio de 1886 en Chicago "A partir de hoxe ningún traballador debe traballar máis de oito horas por día. Oito horas de traballo. Oito horas de descanso. Oito horas de educación!" espallárase por todo o mundo.

Prá nación galega, os feitos do ano 1972 no Ferrol son como unha repetición dessa historia que o Pobo Galego xamais deben esquecer. Traballadores galegos morrián por defender o seu traballo frente á policía. Controlábanse os enterros. Marcábase un fito na loita da clase obreira en Galiza. O Ferrol aparecía como en estado de sitio, ao igual que Chicago no 1886.

Unha canción "A Internacional" vencella tamén a todos os traballadores do mundo cando é cantada. Tampouco sabe moita gente a orixe desta canción famosa, ligada á festas do traballo e ás loitas revolucionarias e progresistas.

O autor da "Internacional" foi o francés Eugene Pottier, nado en París o 4 de outono de 1816. Fillo dun armazón de emvalaxe aprendeu o traballo do pai aos 13 anos. Foi un dos firmantes do "Manifesto dos Internacionais" dirixido aos socialistas alemáns, pedíndolles que opuxeran á guerra. Foi nomeado Pottier brigada dun Batallón da Guardia Nacional e delegado ante o Comité Central

o 29 de xullo de 1870 durante "o sitio de París". Loitou nas barricadas ao ano seguinte, 1871, e saiu eleito pola Comuna de París o 16 de abril. Logo da loita fuxiu da execución e refuxiouse na Inglaterra e logo nos Estados Unidos, exercendo coma mestre e dibuxante. Despois da amnistía de 1879 volvou á França para continuar na loita política. Morreu no 6 de santos de 1887 e embrullado nunha faixa vermella da Comuna.

"A Internacional" viña nunha obra de Eugene Pottier intitulada "Cantos Revolucionarios" e puxolle música Pierre Degeyter, traballador nado en Gante no 1848, nunha familia obreira. Degeyter imprimiu clandestinamente 6.000 exemplares, sendo feita a primeira interpretación en público da "Internacional" en Lille no mes de xullo de 1888 con motivo dunha xuntanza organizada pola Xunta Sindical dos Vendedores de Xornais.

Nun enfrentamento entre os congresistas do Partido Obrero Francés e os reaccionarios, o 8 de nadal de 1896, o himno pasa a ser empregado polos revolucionarios. Outro 8 de Santos, —sigue o símbolo do 8— Organización Socialistas da França adoptan en París o himno que axiña van acoller todas as organizacións.

No Congreso Internacional de Copenhague, o 3 de Santos de 1910, o himno pasa a ser de todos os traballadores do mundo, espallándose axiña en todos os idiomás.

AS PONTES

Os veciños rexeitan o Plan de Ordenación

Na localidade das Pontes está esposto o Plan de Ordenación Urbana elaborado durante o mandado da última corporación franquista.

Este Plan contén aberracións que o convirten nunha irracionalidade urbanística na sua totalidade. Favorece descaradamente os intereses da "Empresa Nacional de Electricidade, S.A." (ENDESA), e non contempla a existencia dalgúns edificios, por exemplo. Xurden ciscados espacios non urbanizables ou zonas verdes non se sabe por qué, e a anomeada vila, a parte máis vella da localidade, con edificios de pedra deterioradas e moitas delas en estado ruinoso, terá de conservar estas casas e non erguer outras pra conservar o seu valor "histórico-artístico". En moitas ruas e barriadas, verbigracia Pardo Bazán, Ronda do Poboad, limitáse a altura das construccions.

Nunha asamblea popular autoconvocada polos veciños e celebrada na sala de festas Trastoi, o abogado Alfredo Bahamonde, da UCD, analizou a situación creada na zona de Pardo Bazán, Casilla e Ronda do Poboad, que, de seguir adiante este plan, quedarian parcialmente illadas, propugnando como primeira medida a creación dunha comisión pra se entrevistar con ENDESA e que ésta manifestase craramente se iba espropriar ou non. Se espropiaba, argumentaba Bahamonde, o problema estaba resolto; se non espropiaba, os veciños sabían a que aterase e os interesados podían adquirir edificios ou solares sin dificultades de ningunha caste. Poñía o Plan e as

posibles reclamacións e ulteriores modificacións nun segundo piano.

A POSTURA DOS NACIONALISTAS

Previa identificación falaron dous membros da AN-PG (un deles concello do Bloque) argumentando que o prioritario era o Plan, que o falar con ENDESA non resolvía o problema, dado

que si ENDESA decia de non espropiar, esistiría recelo por parte dos posibles compradores e as propiedades non adquirirían o seu valor real. Si espropiava, interesa que o faga con todas as consecuencias, e que pague o seu xusto valor. Pra tal compre eliminar do Plan as trabas que este pón á construción nesas zonas.

Os representantes da AN-PG preconizaron a necesidade de facer unha reformulación completa do Plan previo estudio concienciado do mesmo, polo que vén de solicitar a prórroga do prazo de exposición pública do Plan polo máximo período legal establecido, coa participación de técnicos e as comisións de veciños escollidas nas asambleas antes de someter o projeto á aprobación polo pleno da Corporación Municipal. Inquiridos os militantes da organización nacionalista sobre a viabilidade de asociacións de veciños á participação, respondouse que era unha canle perfectamente válida, pero estimaban como máis áxil o método sinalado por así poder estar representadas todas as ruas ou barrios da localidade, e no caso das asociacións de veciños, nadie poder asegurar.

O feito máis significativo está na actuación do corresponsal de "La Voz de Galicia" nas Pontes, que terxiversou o ocorrido na asamblea, atribuíndolle a xente do BN-PG verbas do orador de UCD, e creando así confusión nos lectores que non estiveron presentes no acto.

Compre suliñar que o devandito corresponsal se presentou de cuarto como independente na candidatura da UG por esta localidade.

CAVARCOS

crónica política

Nor nos cansaremos de repetir que a necesidade do nacionalismo, pra un país como o noso, provén dun problema económico, político e cultural que se tén de traducir en termos organizativos, ideológicos e de alternativa política frente ao estatalismo, ao sucursalismo, ao colonialismo. E grave que se dea chegado a creer que, por vía electoral, e no nome de ambigüedades sin sentido craramente antiimperialista, unha nación como Galicia poida chegar a ter futuro. Todo esto vén a conto porque, nada menos que co gallo do primeiro de maio, día das clases traballadoras do mundo, non aparecen na palestra pública alternativas que sí as temos actuantes á hora de recoller votos galegos ou, ainda peor, aparecen colaborando activamente coas alternativas sucursalistas ás que din combater. Partido hai que, integrado nunha coalición electoral presuntamente nacionalista apoia sen se por roxos as manifestacións convocadas polas centrais sindicais estatais, os seus escasos membros militan nelas, o que non lles impide recurrir, en intres-claves, á más pura demagogoxía galeguista. Outro partido, integrado na mesma coalición electoral, declarase en contra das manifestacións das centrais sindicais españolas, pero non se presenta apoiando as manifestacións da única central sindical nacionalista que existe en Galicia. O terceiro integrante da coalición non sabe nin que existe o día. Maior proba de coerencia, de senso e práctica dun nacionalismo con sentido real non se poden dar... Este tipo de actitudes políticas somente poden manterse na media en que as alternativas que se ofrecen son as mesmas que as do sucursalismo ou españolismo, se ben

con fasquía axeitada aos tempos que corren. A Galicia destes pseudogaleguistas, que queren poñer porriba de ideoloxías e partidismos, resulta sempre, na realidade conflictiva, aliada do seu enemigo eufemisticamente denominado "centralismo".

A CAPITALIDADE

Coa nova táctica rexionalizante, localista, folklórica que as autonomías representan, o Goberno do Estado español quere sumir na confusión, no desánimo e nas pelexas fraticidas aos que, de manter a coherencia de pobo enteira, poden resultar perigosos nemigos, con moitos séculos de fraudes ás suas costas. Sabendo que nada hai como os enfrentamentos tribais, a base de alentear prejuicios enganosos, pra que non se matine nos verdadeiros obxetivos a perseguir como necesarios, todos os colaboradores do sucursalismo están a alentar unha campaña "coruñésista" en defensa dunha suposta capitalidade de Galicia. Compre suliñar, como xa algun dixo, que Galicia non pode ter capital mentres non seña unha nación ceibe e soberana. Pero, inda tendo en conta o marco autonómico, está claro que as institucións que del resulten non van ser ningunha panacea á crisis económica que padecen as nosas grandes vilas e cidades. As institucións,

delegadas do poder do Estado español con sede na Coruña hoxe, non van sofrir cambéo ningún cos proyectos autonómicos. Non se vai amañar nem bargantes, a crisis do sector pesqueiro, que tan gravemente afecta ao porto coruñés, porque a Xunta de Galicia ou a Asamblea de Parlamentarios señan ganadas en batalla enrabexada de localismo polos españoles "coruñeses". Cunhas máquinas de escribir, uns burocratas e as periódicas xuntanzas duns políticos, nada cualitativamente diferente vai ter A Coruña.

Caso de facerlle creer o contrario a moitos pequenos comerciantes en crisis, non é máis que contribuir a unha manipulación prejuiciosa con fins claramente antigalegos. Mirando a liorta que os "Amigos da Coruña" están a armar, enténdese perfectamente cómo, sen conciencia nacional, determinados sectores da poboación poden ser levados a actitudes ridículas por ruíns e parcamente localistas.

Entrañentras, os que botan a leña ao lume están a restregar as mans polo ben que lles sal a operación: "¡Por la capitalidad hacia España!".

O noso yogur

Galego en xebre. Por berce e carauter. Fresco e sano coma nosa natureza. De puro leite de vacas galegas, das que sólo saben de prados o aire ceibe. Yogur Rueda, natural e con frutos. Feito en Lugo por "Lácteos Rueda". Ó gusto de toda Galiza. Agora, con novos envases, mais axeitados. E con meirande sabor galego na cara, que no corpo. Dende o comenzazo son cónsules Galiza os escolle. "O noso yogur" dinnos. De galego a galegos, gracias. Entendémonos.

Os Rueda verten saude.

TALLERES NOS

MECANICA DO AUTOMOVIL
MOLINO, 47 / VERDUN
BARCELONA

DIBUXANTE PUBLICITARIO

a horas
pra colaborar con

AXENCIA DE PUBLICIDADE

instalada en Vigo

escrebir a Apdo. 732
de Vigo (Ref. Dibuxante)
indicando: ocupación
actual e tempo libre

4 N. 60 / 4-10 MAIO 1979

O congreso a man ergueita deu un non rotundo á central nuclear de Xove.

Os delegados tiveron a palabra en moitos momentos.

Precios xustos...

I CONGRESO DAS COMISIOS LABREGAS

O pasado domingo, día vintenove, as CC.LL. celebraron o seu I Congreso Nacional, que tiña carácter constituinte. Os mil vinte e seis delegados chegados dende toda Galicia, e algúns invitados, encheron a tope a súa de festas de Sigueiro, que amosaba nas paredes diversas pancartas contra a cuota empresarial agraria, contra a entrada no Mercado Común e con outros lemas reivindicativos. O Congreso desenrolouse cun orde do día que se foi cobrindo dende as primeiras horas da mañá deica as oito da tarde.

Abriuse cun informe presentado polo Secretariado Nacional, no que se recollía o desenrollo das CC.LL. dende o ano 73 ao 77, en que se legalizaron; nestes anos desenrolouse unha labour de creación de núcleos de afiliados, que lebavan loitas reivindicativas moi concretas. No ano 77, acolléndose ás normas democráticas, decidiron converterse nun sindicato de afiliación, e considerouse moi importante o paso de ser núcleos reducidos a sindicato de ampla implantación no campo. Xa dende o momento da sua legalización, as CC.LL. definiron a política a seguir, loitando contra a Cuota Empresarial da Seguridade Social A., a nivel nacional, e entrando xa en reivindicacións tan importantes como a dos precios do leite. O informe recolleu tamén a laboura técnica dos equipos do sindicato, e non esqueceu tampouco aos colaboradores.

Pasouse logo a discutir os estatutos que de agora en diante rexerán o sindicato, contemplando os deberes e dereitos dos afiliados, así como o sistema de elección democrática dentro del.

O terceiro punto do orde do dia era o programa, cunha serie de medidas a curto, medio e longo prazo. Pro o punto esencial deste programa está, máis ca nas medidas reivindicativas que plantexa, no aspecto globalizante da necesidade dunha Reforma Agraria. "Indubidablemente, diríase nunha posterior roda de prensa do Secreta-

riado Nacional, pra levála a cabo teñen que se dar unhas condicións políticas que hoxe non temos, ou seña, que Galicitén que contar cun poder político e económico propio a todos os niveles, e ademais este tén que estar sustentado polas clases populares, onde os labregos estarían representados". Ao final tanto o informe coma o estatuto e o programa, despois de se discutiren, quedaron aprobados por unanimidade.

Ratificouse logo o Secretariado Nacional, que está formado polos presidentes dos consellos comarcas, xa escollidos de antemán dos propios consellos. O Congreso foi aplaudindo cada un dos cento e seis presidentes, ratificándolos no seu cargo. Os estatutos recollen que o Secretariado Nacional pode aprobar a inclusión no seu seo de novos membros en circunstancias especiais, e neste caso están os presidentes das Cámaras Agrarias membros das CC.LL. Desta maneira, o Secretariado Nacional queda composto por os 81 presidentes doutros tantos concellos e polos 35 presidentes de Cámaras Agrarias, co que queda con 106 membros. Pra logo, este Secretariado terá de escoller a Comisión permanente, que está composta polo Secretario Xeral, catro secretarios de zona (un por cada unha das catro zonas en que está dividida Galicia na estrutura das CC.LL.) e cinco vocais.

Despois da ratificación do

Bernardo F. Requeixo, Secretario Xeral:
"Espéranos unha grande batalla pra defender os dereitos e intereses frente o Goberno español"

Houbo tempo tamén pra alternar cos compañeiros.

Algo moi serio se debía estar tratando...

Secretariado, escolleuse a Bernardo Fernández Requeixo como Secretario Xeral, a proposta da Comisión Permanente. B. Fernández (A NOSA TERRA entrevistábaoo no pasado número), de vintecinco anos, é unha persoa que ten unha historia de traballo arreio na formación das CC.LL. Foi membro do Secretariado despois da legalización do 77, e máis tarde da permanente. Saiu eleixido por aclamación, no medio de grandes aplausos dos congresistas, que cando eran preguntados insistenteamente por

alguna posible incompatibilidade, respondían con fortes aplausos. No seu posterior discurso, falou da gran batalla que lle espera pra defender os intereses galegos frente ao goberno español, disposto a arruinar a gandería e a agricultura no Mercado Común. "Temos que estar preparados pra impedilo e conseguir que se escoten as nosas xustas demandas. Os precios da carne e do leite, así como as condicións da sua comercialización, terán de figurar prioritariamente nas nosas

reivindicacións, xa que son produtos fundamentais na nosa economía..."

Quedaban definidos moitos dos pasos a dar. A Reforma Agraria como meta, e moitas loitas como pasos próximos: contra a entrada no Mercado Común, contra a Cuota, e en especial, o traballo por conquistar uns precios xustos pra os nosos produtos agrarios.

Houbo telegramas de adhesión de sindicatos de todo o estado, Unión de Campesinos y Ganaderos de Asturias, o sindicato basco ENHE, Unión de Agricultores y Ganaderos de Aragón, e o MDP dende Portugal. Intervinieron logo as organizacións nacionalistas, tanto sindicais como políticas, ERGA, ING, UPG, e AN-PG, que en todo momento se solidarizaron coas accións a levar polas CC.LL. e más salientaron a necesidade da unión entre todos os sectores nacionalistas.

O acto rematou pronunciándose todo o Congreso contra da central nuclear de Xove, e manifestouse o apoio a marcha que o próximo día 20 se fará sobre desa vila.

E un home con bons desexos, que confirma a galeguización da nosa sociedade e cree no sentimento galego de certos sectores da pequena e media empresa. Razona con cautela e espresa, ao millor, fidelidade por cortesía ou por inxenuidade. "Nacín en Lugo, meu pai tiña un comercio pequeno, estudei en xenieiro agrónomo en Madrid e Económicas en Santiago, e dende o 63 traballei en Galicia como funcionario do Ministerio de Agricultura, primeiro en Concentración Parcelaria —o actual IRYDA—, despois na Xefatura Agronómica —que xa non existe— e tamén no departamento de Estudios e Coordinación". Tén 44 anos e responsabilizouse de Enerxía, Industria e Comercio na "Xunta".

BENXAMIN CASAL

Moito optimismo sen "competencia"

Despois de ser funcionario en diversos organismos, ¿qué diría da política agraria do Estado español en Galicia?

Non houbo política agraria, foi un reflexo da doutros lados, de esquemas que se facían pensando en Extremadura, por exemplo, e cando chegaba a sua aplicación a Galicia, era imposible levalo a termo e se se tiñan de conseguir cen, aquí chegábase a dez.

¿Qué precio se pagou por esa política agraria?

O precio velai, non hai máis que achegarse ao campo.

¿E qué precio se pagará pola entrada no Mercado Común?

Realmente é unha opinión que nestes intres non tén nada que ver coa Consellería... Bueno, o problema é que se produce un gran desfase entre a situación actual e a situación europea na Agricultura, e habería que traballar moi axiña pra que no intre que se desarmen os aranceles non nos colla nesta situación. E necesario facer unha gran inversión en infraestructura, cambeos mesmo estructurais se queremos chegar a competir.

¿E na industria, qué evitaría?

Todo o que poida ser irracional e non teña un beneficio claro pra os galegos penso que habería que evitalo —sectores como a celulosa, aluminio, gráficos, e metalurxia do cobre, por exemplo, teñen un alto consumo de enerxía eléctrica con tarifa máis baratas. Nós propomos que as tarifas se discriminan non sectorialmente senón territorialmente, e xa que temos que lles dar un precio máis baixo a esas industrias xa situadas, pois teremos tamén un precio máis barato pra outras industrias que se sitúen a determinada distancia duns centros productores de enerxía como os que temos aquí—, daquí en diante habería que evitar a política de feitos consumados, que se completen todos os procesos industriais ao máximo, sen nos conformar cos productos semielaborados porque, ademais, a medida que se avanza, a contaminación disminúe, disminúe a aportación de capital por posto de traballo e aumenta o valor engadido.

Fálanos, pola contra, da situación presente.

Dende a Consellería fixemos un retrato moi sinxelo da situación actual, que definimos pola

—agrarios, pesqueiros, forestais, mineiros, enerxéticos...— e a gran capacidade de aforro. E se de principio calqueira país que teña esto tén potencialidades de desenvolvemento, resulta que nós non temos ese desenvolvemento e coidamos que foi porque as decisións foron alleas a nós e con criterios que non son os do noso desenvolvemento, chegando á conclusión de que hai unha forte dependencia en todos os sectores que é o que incapacita a Galicia pra poderse desenvolver axeitadamente, sen esquencer os recursos humanos, a aqueles que por causas alleas a si teñen a sua vida fora de Galicia.

Por esas características, que xa moitas outras veces se dixerón, defíñese a nosa situación como de dependencia colonial; éste é o acordo.

Eu estou de acordo en que existe unha forte dependencia e en moitas empresas que agora están en crisis eso é claro, porque as decisións están en Asturias, Euskadi ou noutros lados... falo de CENSA, Unión Créditor, etc.

¿Qué modelo apuntaría pra enfrentarse á dependencia?

Penso que co tempo que levo aquí e coa axuda que teño, responder a eso sería escusivo; a preautonomía tén unhas limitacións terribles, hastra de agora non temos competencias, e o que nos cabe é achegarnos á realidade. Pero chegar a un modelo industrial rebásanos e sería unha cuestión da Xunta.

¿Da Xunta e dun proceso onde non caibam transformacións estructurais?

Personalmente són moi optimista, e ao marxe do que algúns partidos pensen do teito que teña que ter a Autonomía ou inclusive que outros non a queran e vexan outra solución como a Autodeterminación, eu penso que a Autonomía é un camiño pra miúdo válido e nel, aceptándoo, tentar acadar o máximo que presenta a Constitución.

Unha Constitución na que privan, por exemplo, determinados intereses. Os monopolios siguen mandando e son os que están políticamente representados.

En política sempre hai contradiccións, tensións, é a vida de todos os días; hastra hai contradiccións dentro das familias e tamén na sociedade, e as solu-

XURXO FERNANDEZ

nen saben da existencia da Xunta e a nosa labour é dala a conocer.

Pero non é por desconocemento polo que o nacionalismo rexeita a solución autonómica...

Non todo o nacionalismo, hai partidos que admiten á Xunta.

O nacionalismo popular, as organizacións sindicais galegas, non. ¿Cómo o interpreta?

Coido que teñen unha óptica política respecto a cales deben ser as solucións pra Galicia que non coinciden con esta. Evidentemente esto non é bo, o bo sería que todos os galegos tiveramos a mesma orientación... eu non digo que seña a boa unha ou outra, pero o ideal sería que todo o pobo galego opinara o mesmo sobre desto.

Falando de opinións, analizáron, por exemplo, o "Día da Patria" e a diferenza que houbo entre a convocatoria do nacionalismo popular e a da Xunta, apoiada polos partidos estatais e por eses que chamou nacionalistas.

Sí, eso analizouse na Xunta pero como as sesións son secretas non podo facer ningún comentario sobre as conclusiones.

¿Vostede considerase galeguista?

Sí, desde hai tempo, desde a primeira vez que li o "Sempre en Galiza" e contactei, aló en Madrid, con xente que tamén o eran... bueno, decir se a Xunta entronca co galeguismo cando un está dentro é como cando está no bosque, teño que sair afora pra velo, desexaría que así fose, e os que estades fora sodes os que podedes decilo ou non. Ese é o meu espírito.

Ao decir que acepta a Constitución e ao Estado español refírese ao Estado unitario, énon aceptaría, pois, unha solución federal?

Eu, personalmente, si aceptaría un Estado federal.

¿Considera que sería máis progresista?

Sí.

a unidade de emprego é baixa; e en troques, as outras fases nas que hai menos contaminación e máis valor engadido, están noutras zonas. Por outra banda, eu son partidario das pequenas e medianas empresas, por eso queremos elaborar un inventario industrial pra lles facilitar a interrelación xa que, amais de baixar gastos, non lles repercutirían crisis das empresas de fora, como está a pasar hoxe. Esta interdependencia interesa a todos os industriais que traballan en Galicia, ben por motivos económicos ben por sentirse moi galegos.

Definiuse como un home optimista, ¿coida que a Xunta tén apoio popular?

Considero que a Xunta non tén o apoio popular que lle compre. É evidente. Esta falta de conciencia ainda existe, imos no camiño de a conseguir pero necesita tempo e un traballo forte pola nosa banda e pola dos medios de comunicación pra integrar co país, independentemente de que se critique a determinadas persoas, xa que hai

RESUMES

DELEGADO DE TRABALLO, DIMISIÓN

A I.N.G. do porto de Vigo fai pública unha nota sobre a actitude do Delegado de Traballo e organismos oficiais verbo dos discontinuos portuarios. Téndose presentado estes nolocal de reunión da Xunta Local Portuaria, e perante a presencia das FOP, que impedían a entrada, ténendose chamado ao Delegado, este negou a participación dos traballadores na xunta por non seren membros do Comité de Empresa. Os traballadores pregúntanse quen fixo a convocatoria de eleccións dos discontinuos e cal é a función que cumple o Comité de Empresa dos portuarios. Diante da inoperancia do Delegado neste e outros problemas (Vidrios de La Florida, CORFI), exige a sua dimisión, a non utilización das FOP para solucionar os problemas dos traballadores, e a solución do seu problema, polo que hai máis de dous anos que están a agardar "instruccións de Madrid" as autoridades laborais.

LABORAIS AO M.E.C.

Vernes 27 de abril, representantes das Universidades Laborais de Galicia (A Coruña, Ourense e Vigo) xuntáronse en Santiago pra trataren da integración indirecta das UU.LL. no MEC, a traves do "Organismo autónomo" INEI, según Real Decreto publicado en Santos do 78.

As Asambleas dos tres centros xa se tiñan manifestado a prol da "integración directa" no MEC, e da concepción das UU.LL. como "ghettos". Por mor da situación estancada da Comisión negociadora estatal, creada pra defender os intereses do personal dos centros a raiz deste "travase", e diante da "necesidade que Galicia tén de camiñar cara á socialización do ensino, coa seguinte gratuidade, obligatoriedad e igualdade de oportunidades reais", acordouse formar unha plataforma a nivel nacional "que asuma que o postos escolares existentes nestes centros esteñan ó servicio de toda a poboación galega", e de cara á "petición de integración total no MEC, coa conseguente conversión destes centros en centros estatais".

A coordinadora convoca a partidos e centrais sindicais e Xunta de Galicia, a unha xunta pra sábado, día 5, ás 10,30, prá presentación, discussión e petición de apoio para alternativa.

En Grecia, xa na Grecia de hai séculos, os poderosos sabían como camuflar os conflictos, o malestar social, sabían como ganar tempo: Certa noite, os seus intermediarios cortábanlle o rabo aos cans. A mañá seguinte, nos días a seguir, as xentes somente falaban do rabo dos cans, de por qué os cans agora non tiñan rabo, dos cans, do rabo...

Galicia, ¿capital?: Madrid

Ao entrarmos no Pabellón de Deportes da Coruña, o entusiasmo era grande. O entusiasmo dos que nunca se entusiasman, de funcionarios e tendeiros, de "amas de casa" que non entendan de política asegún repiten teimosamente, desas señoras da fidalguía dun tempo e nunca de ningún país, que de mozas paseaban polos Cantóns mentres as criadas o tiñan que facer pola outra aceira.

Entusiasmábbase tamén aquel fotógrafo filo-PSOE co seu comentario, carantoña de ameaza.

"Mañá van uns cantos bascos pra Santiago". O público mesturaba burócratas da administración española no noso país con populares aos que os medios de comunicación se encargarán de lles repetir que un gran perigo andaba a espreita, algo que remataría con postos de traballo, coas tardes de compras por San Andrés...

Na mesa a presidenta da Asociación de Amas de Casa: "Dicen que este movimiento es de derechas; no es verdad, es de personas que aman la justicia y a La Coruña... cuando esta Asociación se pronunció en favor de la defensa de la capitalidad no se les preguntó a las presentes su ideología..." Na mesa, intervencións sentimentais ás veces —"si defender mi ciudad significa estar loco, encerradme ya! !!"—; reclamando galeguismo outras —"en las últimas confrontaciones municipales, el mayor porcentaje de votos gallegos lo ha dado La Coruña"—, españolidade as más: "dos años después de ser Madrid capital de España, Felipe II dispuso..." decía o representante da "Junta de Defensa de la Capitalidad", o representante, que non era outro que un ex-procurador nas Cortes franquistas pola provincia de Lugo, o señor Urgorri Casado. Na mesa, tamén, pluriempregados de organismos oficiais, nun tempo que ven recortados os seus plurisalarios pormor de certos cambios administrativos, ás veces ou pola sínxela desaparición de certos organismos como o Sindicato Vertical; na mesa, e en representación do partido do Goberno, UCD, o señor Blanco Rajoy, introducido nese aparello renovado das Cámaras Agrarias, ao traveso do que o caciquismo se fixo tan bons servicios, chamándolle insolventes a moitos dós seus e convocando unha manifestación de protesta pra entregar un escrito no Goberno Civil e continuar hasta o Axuntamento; na mesa, o PSOE por parti-

"Por la Capitalidad, hacia España!"

XURXO FERNANDEZ

"A los que nos dan puñaladas traperas todos los días les decimos que no merecen pasearse por los Cantones!" (Nicanor Gagullo)

momentos lle tiña que ir dar o pésame a un funcionario... (sic).

Entre o decorado, unha pancarta de Fuerza Nueva, estandartes dunha escola de danza, e letreiros como "A Coruña tamén é Galicia", "Derecho legal La Coruña-Capital" ou aquela de "Tres siglos de tradición no los borra ni Rosón".

Ao sair, e mentra unha restra de persoas andaba cara os Cantóns a berrar "Coruña, sí; Santiago non", un empeza a pensar nos moitos intereses intercacciúes que lle cortan o rabo aos cans no noso país.

Porque unha cousa sería a racionalización administrativa, por exemplo, e outra pretender facer cabalo de batalla a unha posible Brasilia cando tampouco hai Río de Janeiro; pero cos falsos problemas, a realidade, pode facer o papel de "boomerang" e así o desexamos.

Mentras a nosa nación non teña soberanía, eles seguirán a camuflar de mil maneiras o feito de que algún día sí se pudiera falar, en serio, de si aquí hai ou non capital.

favorecer intereses privados y particulares; ¿de quién son esos terrenos que están en la zona de expansión de Santiago?" como fixo Enrique Carreira, en representación do grupo municipal do PSOE. Non faltou, tampouco, a CD, por boca de Jiménez de Llano, adiantando que defendían a autonomía prá Coruña de seguir as cousas así, e non faltou, tampouco a interpretación do Himno Galego polos altavoces, que moi poucos do público daban cantado con letra e caseque ningún da mesa.

Os berros, as increpaciños, os chamarments "afervoados" aos coruñeses, a consigna de alcalde dimisión! por non asistir ao acto que el mesmo xustificaria axiña declarando que neses

"O público, enfervorecido, berrou, aplaudiu, asubiou abaneou panos brancos..."

XURXO FERNANDEZ

XOVE XA NO E SOMENTE UNHA AMEAZA

RAMON VARELA DIAZ

O accidente na central nuclear de Harrisburg en Estados Unidos, coas consecuencias que se derivaron dí para todo o medio ambiente, coas perdas económicas que representou a sua contaminación, as enfermedades, cancros, malformacións xenéticas hereditarias... etc., ainda non manifestas na poboación humana, pero que de seguro se deixarán sentir ao longo dos anos vindouros nun radio moi afastado da central, trai e debe traer pra todos os galegos o recordo de XOVE.

Pois se Xove, é dende santos do ano 1973 un pesadelo pra os galegos conscientes do perigo que ameaza coa sua instalación, agora o feito clave de Harrisburg ten que deixarnos ver o acertados que estaban os que defendían intransixentemente a sua non instalación.

O "Plan Energético Nacional", debatido no parlamento, é ao que ningún grupo político lle opuxo ningunha chata no esencial, significa o intento de construir novas centrais nucleares no Estado español, e por suposto, entre elas atópase a de Xove. Todo depende do Decreto-Lei que dea paso á sua construcción. Pero éas son, a vista doutras esperencias, os riscos que implica a instalación da central nuclear de Xove?

1.) Perigos que representa o funcionamiento da central:

a) Contaminación radiactiva. O maior perigo está representado pola emisión ao ar de pó radiactivo formado por produtos da fisión ou rotura do Urano no interior da central; forman parte diste pó radiactivo o lodo-131, Cesio-137, Estroncio-90, Plutonio-239... etc., sustancias, que áinda en condicións normais, e por moitos esforzos que se fagan, saen polas chemineas da central. Se ben é certo que as cantidades que se espulsan non son moi grandes, representan áinda así un serio perigo, pois o medio vainas ir acumulando e quedan no chan, nas plantas e en calisquer forma de vida, emitindo radiactividade que dana as células dos organismos, e antes ou despois van deixar sentir o seu efecto mortífero sobor de todos os seres vivos.

b) Contaminación térmica. O 67 por cento da calor que se produce na central non a aproveita o xenerador de enerxía; por esta razón, esa calor pasa ao traveso da auga de refrixeración ao medio ambiente. Estas augas quentes aumentan a temperatura do medio líquido (mar ou río) de 5 a 20 graus centígrados, o que provoca unha maior descomposición da materia orgánica, e un gasto de grandes cantidades de oxíxeno niste proceso, as especies animais e vexetais que vivennise medio van acusar ista falta de oxíxeno con deficiencias respiratorias. O aumento de temperatura vai afectar ao apetito, digestión e medra dos peixes, así como ao seu ciclo de reproducción. No caso das algas mariñas, as augas quentes producen un aumento moi considerable na sua

poboación, e poden chegar a atoar as laminiñas dos animais filtradores como mexilóns, ameixas... etc. Se o efecto do aumento da temperatura no medio e de por si grave, vese agudizado polas cantidades de productos tóxicos que fan estas augas, coma o cloro, antiosidantes... etc. Exemplo diste perigo certo, atopámolo na Costa de Florida, en Byscanebay, onde un reactor de 1.700 Mw matou toda a fauna nun traecto costeiro de 8 Km. polo sinxelo aumento da temperatura das augas superficiais.

En Xove, á vista do anterior, non sería difícil predecir o que ocurriría mesmo en condicións normais de funcionamento; os efectos podemos resumilos nunha grave e irreversible contaminación radiactiva e térmica que afectaría a un radio moi estenso arredor da central, danaría a nosa riqueza pesqueira e co paso dos anos afectaría ás terras de cultivo, gando... etc.

¿Qué ocurriría en caso dun accidente? Prevendo que se ceibara ao medio somente a mitade da radiactividade que contén unha central, asegnar un estudo feito no ano 1973 nos Estados Unidos (chamado WHAS 740) pra un reactor de 1000 Mw (a cuarta parte da potencia do que pensan instalar en Xove), deu como resultado 40.000 mortos, medio millón de afectados con enfermedades agudas, centos de millóns de dólares en perdas e unha ampla área, de moitos km. cadrados, contaminada; o accidente que se estudiou era a rotura da conducción de refrixeración do reactor, semellante ao accidente de Harrisburg, que como se sabe non produciu estas víctimas, por se somente un lixeiro accidente, pero de todas maneiras prevendo esta catástrofe, tiñan disposto, despois de conocerse a fuga, un plan de evacuación que afectaba a máis de 600.000 persoas. Tendo en conta a infraestructura sanitaria, de carreteras, transporte... etc. ésería posible un plan de evacuación coas mínimas garantías na zona norde da provincia de Lugo; esto, sen termos de conta que os efectos niste caso poderían ser varias veces maiores, dada tamén a maior potencia da central.

2). Perigo que representa o transporte de sustancias radiactivas. O Urano arrequécese despois de usado nunhas centrais de reprocessamento, e isto permite que ese mesmo uranio se poída seguir a utilizar nas centrais nucleares, pero as centrais de reprocessamento utilizadas prás centrais do Estado están en Estados Unidos; por isto, nunha central como a de Xove, farían falla máis de 200 remesas por camión ou 40 por ferrocarril deixa o porto de embarque en somente un ano. Volvendo as nosas infraestructuras de carreteras e transportes, as posibilidades de accidentes serían grandes e o risco que se corre coa liberación de radiactividade, niste caso, afectaría ás zonas moi afastadas da central.

3). Refugais radiactivos. Son os produtos radiactivos inservibles e que quedan nas centrais nucleares despois da utilización do Urano. Pola alta radiactividade que conteñen ao seguir emitindo partículas enerxéticas, compre afastalos do contacto de seres vivos. Hai tres tipos diferentes diles asegnar a enerxía que ceibán ao medio: Os refugais de alto nivel tardan centos de anos en deixar de ser perigosos, e se non foron polo blindaxe especial, que non sempre se lle pon, produciría unha dosis mortal de radiactividade a algúns distancia e nuns poucos sg. Os de nivel intermedio e de nivel baixo son menos perigosos, pero non deixan de entrinar risco pra calisquer ser vivo; algúns cébanse ao medio por non poder pechalos dado o seu gran volume e moitas veces cando os elementos do combustible teñen fugas ou rompen, téñense que eliminar no lugar mesmo do reactor.

Hai uns poucos meses, dende iste periódico denunciamos o verquido de refugais nucleares ingleses a 300 millas de Fisterra, por representar non somente un perigo pra pesca e riqueza do mar, senón tamén pra todos nós, dado que as correntes mariñas van achegando istes productos ás nosas costas, con todo o que esto supón pra nosa saude. ¿onde tirarían os refugais radiactivos da central nuclear de Xove?, preguntámonos; éno mesmo sitio que os ingleses?

De todo esto concluimos que os únicos interesados en instalar en Xove unha central nuclear son as empresas monopolistas de electricidade. FENOSA aportaría o 60 por cento do capital, pra construción. H. Cantábrico o 20 por cento e E. Viesgo o 20 por cento. Nestas empresas non lles chega con asulagar os vales más férteis da nosa nación, senón que tamén lles compre por en perigo a nosa mesma vida, co único obxectivo de obter fortes beneficios económicos coa instalación da central. Instalar a central nuclear de Xove significa no millor dos casos risco pra saúde, contaminación no agro e mar litoral, e rotura de equilibrio ecolóxico. En definitiva, vén hipotecar o noso futuro e deixar tamén a porta aberta a que o accidente de Harrisburg se repita en maiores dimensións. (Segundo os técnicos da "Junta de Energía Nuclear" (JEN) do Estado español, existe maior probabilidade de accidente nuclear no Estado español que nos Estados Unidos, e recordaba sábado 21 que a devandita (JEN), non posee o grau de conocemento necesario pra prever a evolución dun accidente). Como Xove ainda é un proyecto e non un feito consumado irreversiblemente, estamos a tempo de evitalo, pois de non facelo, aparte do suicida que sería pra nós, chegaría a afectar tamén ás xeneracións futuras.

HISTORIAS DE ESMAGADOS

NACIONAL

Sr. José: "Eu toquéi o cornetín nunha daquelas bandas, a de Amadeo Fernández".

Todo o mundo pendente do concerto da banda.

MATUTE, ESA DESGRACIA QUE VEN DE CASTELA

PABLO VIZ/XURXO FERNANDEZ

FOTOS: XURXO FERNANDEZ

Hoxe, cando se celebra a Festa do Ribeiro, en Ribadavia, montada a comenzaos dos 70 pola Cooperativa do Ribeiro (cás que recién fundada, no ano 68, a partir das duas cooperativas esistentes, a de Leiro e a de Miño-Arnoia), ao falar cos paisanos ribeiraos síntese nas suas esprecións, como contraste, a lembranza daquelas festas populares que naceran co verquido do matute. "Os colleiteiros temos o viño todo nas bodegas, e por ahí vén dese todo o viño ribeiro que se quere, ¿de dónde sal? ...

O DERRAME DO MATUTE

Son varias as versións do feito: de cómo se xuntaron todos os colleiteiros pra derramar o viño;

iQué ben coméu e bebéu o patrón oxe!

pro calquera delas tén un carácter de resistencia popular ante a inxusticia. Asegún o Sr. Pousa, que recorda ouvir contar a historia moitos anos seguidos, un día chegou un home en bicicleta

porque o noso todo na casa". A historia vólvese repetir. Aló por xaneiro do ano 12, aínda os colleiteiros non lle deran saída a ningún viño do que tiñan almacenado, cando noutros anos a venda escomenzaba a primeiros de Outono. Non había maneira de despachar un cuartillo, porque varios almacenistas traían doutras zonas, como Castela e pasábanlo en "galeras" ou en mulas que levaban un pelexo de medio mollo de cada lado polo medio do Ribeiro para que parecera do país. A xente andaba escamada.

avisando de que pola carreteira de Ribadavia ao Carballiño viñan catorce "galeras" cheas de pelexos de matute. Entón, mozos e vellos empezaron a reunirse mentres as campás tocaban a rebato. Acudiu

xente de moitas aldeas do arredor e baixaron deica a carreteira. Tan pronto chegaron as galeras, homes, mulleres e rapaces, cuns chuzos feitos con estadullos das viñas afiados, picaron todos os pelexos e non quedou nin unha soia gota de viño; marchou todo pra o río. Ao día seguinte, 8 de xaneiro do 1912, avisaron a máis aldeas, e Beade fixose cuartel xeral de todas estas operacións. A xente marchou derramar o viño nas bodegas onde había matuté, e houbó a quem lle chegou deica a cintura. Nen o gobernador nen a garda civil de a cabalo o deron evitado, pois os colleiteiros non querían facer caso a falsas promesas, e atravesaban por entre as viñas hasta onde fora.

Tres patróns —o señor Joaquín Labores, o Sr. Paco, más o Sr. José Mosquera— que por aquellas terían ao redor dos doce anos, contábanos a festa de xeito un pouco diferente: o día 7 de xaneiro do 1912, Adolfo Merelles, de Avión, diputado socialista, deu un mitin en San Roque, Beade, tentando concienciar á xente da inxusticia que supuña que se estivera utilizando viño de fora, cando tiñan o seu paralizado na

bodega. Daquela a este malas, amén puñeron como revolucionaria sei". A xente marchara aquel día grande, deixa Esposende, co ánimo xa devidos recados pelexos de matute co prim moito que se lle viñera a mán. A luxiosa, sfoi no lugar que lle chamaba misa. Barca, en Esposende, Beade, por onde baixa o regato, onde frenta, está "O Campeón". Nen a Gando o "Civil" —avisada do mitin e de traballo ch o que nil se dixerá, que pre o que iba ocurrir foi á carreira tentando evitalo— nen o almo como fora; Javier González Costa, que m a escea de lonxe cun catalejo, quen de obstaculizar xi que tiña m acción da forza popular amo e ap verqueu o viño estranxeiro rematar tanta inxusticia. "Tollas as despois daquela chimpamos outros lamolas de viño e un feixeno, rosquillas pra celebralo".

CONSELL FESTA MOI POPULAR

A campá "matutera" —comon hai co puxeran por tocar a rebata que se fix intie aquí —de Beade, mullas e as q marcando o mesmo son d para ao C 1936 —en que ainda se cel volvelo face por derradeira vez —na festa todo hoxe todos aquiles anos, o 7 de x matute. V se celebrou co nome de "Fest Matute". A forza dun que dinamitado decisivo convertiu na má portante do ano, aínda máis dinamitado da Patrona, a Virxe da Misericordia, que foi sempre o dia de longa t agosto. Tocaban duas comedias sempre, a de Amadeo Fernández a de Bernardino Veloso. A función dínos o Sr. José Mosquera que toquei o cornetín (porque aquellas aínda non había tratas, ésabes, rapaz?) na de Fernández... a ledicia non se mete me raba no corpo, porque comíramos entre todos o que querímos". De San Cristóbal, coleiteiro Vieite, e de todo Beade viñan deica A Barca, o lugar da feira non se viu nunca xuntar mans dos a comida e doces: "Aló levantase insta

este festas, améndoas, rosquillas,... eu cionalisei". A cousa duraba toda a dia e deica ben entrada a noite. xa de todos recalcan que non era, non, co principio moi menos, dura festa án. Allexosa, senón profaña. Non chama baixa misa. Organizábase a media deade; todo unha marcha todos xuntos. o, onde fronte, un "maiordomo" por den a fondo o "ramo", unha ponla de e de ballo chea de rosquillas. Os preaiordomos eran os encargados á carre artellar a festa e levala adiante o almo fora; era de moita responsabilidade, por certo. O que quería catalexo, o maiordomo pra o ano seguinte, xiqueon tiña más que se achegar ao opularmo e apañar unha rosquilla. anxeiamente, sin voltas de folla, cincia. "ollas as rendas do asunto, ti e os oamos outros lambóns que facían o feixeno.

CONSELLO REGULADOR FORA"

"Agora non hai quen o faga, non hai collós... pero o mesmo rebato que se fixo daquela, cando as mareas, nulas e as galeras viñan de Castela son de Carballiño, había que se ceñolvelo facer. Porque en Ribadavia na festa hoxe é merda, todo é de "Festas" comentaba eufórico— tiñades que dinamitar a festa. Tiñades que na minamitado todo". A festa —esposición do viño do Ribeiro é unha fantomima representada en terras e o longa tradición teatral; unha Ferna Cooperaativa do Ribeiro, en Veloso. Mos faciques da provincia, con nomes (porque tras coma Franqueira que xa, abía estas alturas, a pouca xente fai díctico) que se mete medo cásque a ninguén. Si Vostede é almacenista non lle stóbal teresa en absoluto e medre do viño de Ribeiro particular. "Teremos ar da ferme morrer os colleiteiros nas xuntaruns dos almacenistas?". "Entre Coruña, Santiago e Vigo, vinémos instalar eiquí 35 familias

Na historia popular e galega, pola contra, aquel "rematade coa desgracia que ven..."

O Sr. Joaquín: "E, ¿sabes unha cousa, rapaz? ... iConsello Regulador fora!".

Sr. Paco: "O alcalde miraba a distancia, cun catalexo, cómo picaban os pelexos".

arredor da Cooperativa, e en relación co Consello Regulador... Xustamente na Coruña, Santiago e Vigo, aparte Ourense, é hoxe onde más matute se vende como ribeiro, e se o viño que se produce hoxe daría apenas pra o consumo da mitade da provincia, máxina o que beberán por aí, cando nin xiquera nós, coma no ano 12, non nos desfacemos nin de un soio cuartillo". E o Sr. Joaquín, erguendo o vaso, dixo: "E, ¿sabes unha cousa, rapaz? ... iConsello Regulador fora!".

A parte do tinglado oficial, o certo é que, de xeito parelllo, a Festa —Esposición, e más nesta derradeira IX edición, foi coallando unha outra de expresións variopintas. O número de xente que asiste é incontable. O escenario cambeou, pasando da Alameda ás vellas tabernas do barrio Xudeu e da Praza Maior: o Papuxa, o Rincón e outras. A todo esto, as múltiples liortas fixeron aparecer e acrecentar en anos sucesivos forte número de forza pública, más en concreto Garda Civil. E os personaxes: todos os labregos e obreiros da comarca e áinda más, moita pequena burguesía de vilas e ciudades de perto ou relativamente perto —O Carballiño, Ourense, hastra Vigo—, algúns estranxeiros, moita xente nova —con gran incentivo de "pasotas"—, e bastante xente media e vella. Asegún vai un adentrándose na festa, moita atención á música popular —bandas e gaiteiros, bailes e traxes nacionais— e xogos e divertimentos de sempre —a señora do paxariño da sorte, os enfiados de zucré...; e a partir da media tarde, moito, moito viño (do bo, o das tabernas, que o dos "stands" xa ninguén o proba) no corpo todo o mundo, cantos, bailes e algún que outro gruñido liando o porro nos recantos.

Na historia popular e galega, pola contra, aquel "rematade coa desgracia que ven..."

UVAS E PROMOCIÓN

Ribadavia, Arnoia, Castro do Miño, Carballeda de Avia, Leiro, Cenlle, Beade, Punxín e Cortegada, parroquias de Carballiño, Boborás, terras do surueste do noso país a producir ao redor dos 30 millóns de litros de viño que medran nas vides, ocupando a mitade do terreno cultivado da comarca. Colleita de viño que representa más do setenta por cento de todo o que se produz, en explotacións de media estensión e que se alongan en variedades de uva pra branco como a Treixadura —cásque desaparecida—, Xerez —abondosa pro de baixo degrau alcohólico—, Torrentés, Godello —de moi bo aroma—, Macabeo, Albillal, Loureira e Verdello, e pra tinto como a Garnacha, Alicante —as duas moi abondosas—, Ferrón,

Sousón, Mencía, Caiño —embaldasadas antergas e moi apreciadas—, Brancellao —de alto degrau—, Mouratón, Murciano, Gran Negro e Pedral.

As variedades de más baixo degrau, con tendencia a desaparecer, son menos pagadas polas Cooperativas —que controlan a comercialización de prácticamente todo o viño da comarca— inda que puidesen proporcionar uns viños de calidade mentres se introducía dende primeiros de século, porque era más barato e porque erguía o degrau, o "Matute".

E xa saben: antes do xantar, o viño branco —que facilita a fame— pero pra o cócido ou a empanada, ou pra un bo coello de monte o que se bebe no

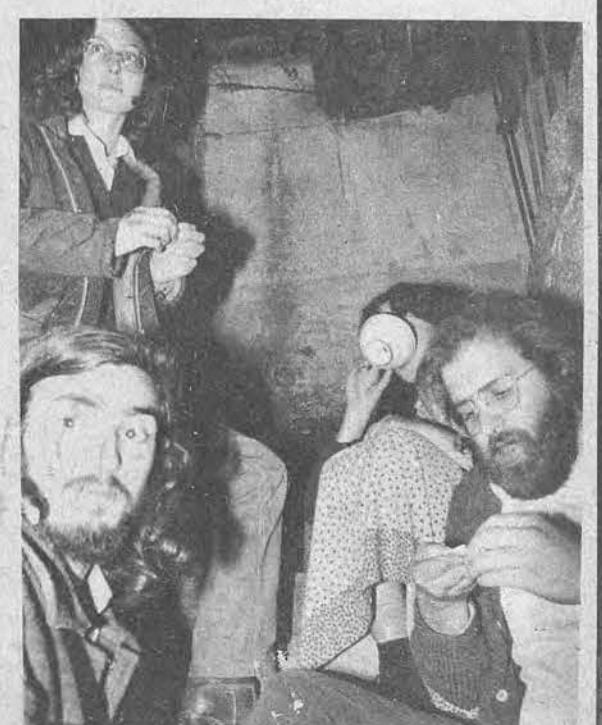
Ribeiro é o tinto. Despois do xantar somente un dedal pra ir dando remate aos 800.000 litros de aguardente que cásque pra consumo familiar se van producindo nas alquitaras.

O que se calcula, eso sí, é que se vende cinco veces más do que se produz, seguramente porque un tal "Consello Regulador de denominación de origen Ribeiro" está pra eso, pra controlar que todo seña "Ribeiro", cobrándolle un real por litro ao labrego pra lle dar o certificado de orixe, oficializado, mentres, os almacenistas...

Unha restra de feitos que van facendo verdade aquél dito, popularizado polo Sindicato Labrego Galego de "Matute-Consello, o mesmo aparello".

¿Queredes saber o futuro desta festa?

'Non solo se bebe.'

Anxel Casal, membro do Partido desde primeira hora. Impresor de "A NOSA TERRA" e derradeiro alcalde do Santiago republicano.

Castelao, membro fundador do Partido; diputado: a voz galega no parlamento republicano

Víctor Casas, fundador e membro do Consello Executivo do Partido Galeguista. Ademestrador e derradeiro director de "A NOSA TERRA" órgano do partido.

ACHEGAMENTO O VELLO "PARTIDO GALEGUISTA" (1)

XAVIER CASTRO

No tempo da República tivo lugar unha intensa acción de concienciamiento popular e de mobilización político-cultural a prol do reconocemento dos dereitos da comunidade nacional galega. O anceio do autogoberno atopou no P.G. o seu principal valedor ante o Estado central e a más forte caixa de resonancia na disgragada sociedade galega, á que, como o tabao socrático, aguillou tentando de espertar a sua adurmiñada conciencia nacional.

Ninguén hoxe cuestiona o sabranceiro papel que a este respecto desempeñan o P.G., con todas as suas ambigüedades e limitacións, polo que ben é merecente de que lle adiquemos algunas consideracións sobre das suas principais características estruturais.

PARTIDO NACIONALISTA

O primeiro risco destacable do P.G. é a sua autodenominación de "galeguista". Na sua declaración previa aclara, que opta por intitularse deste xeito porque o pobo galego entende por galeguismo: "todas as manifestacións de exaltación e defensa da galeguidez..". Mesmo despois, aclara que a adopción dessa expresión obedece a un afán clarificador que non implica a menor renuncia no seu ideal nindamente nacionalista. Aso o explica Nuñez Bua:

"Somos nazionalistas anque nos chamemos simplemente galeguistas: Non nos tiduamos nazionalistas, porque xurdiu outra especie de "Nazolismo" de tipo Albiñana, e non queremos que se nos confunda. Non somos patrioteiros; somos patriotas" (1)

Este carácter de nacionalista comporta toda unha serie de consecuencias en todos os ordes. En primeiro lugar, no ámbito de actuación, fundamentalmente coincidente co territorio de Galicia, inda que levará unha actividade parlamentaria en Madrid, organizativa nas colonias de emigrantes en América, sin esquencarse da propagandística e solidaria no País Basco e Catalunya.

En segundo lugar, na doctrina política e na estratexia.

Doctrinalmente proclámase solidario cas outras duas nacionalidades oprimidas do Estado español, e en xeral, con todos os movementos nacionais que no seu tempo se erguen descontra o imperialismo. (Irlanda, Nicaragua, Etiopía, etc)

Teorizáns aparte, parten da afinidade étnica das nacións atlánticas de orixe céltico (Escocia, Gales,

Irlanda, Bretaña, Illa de Man) coas que Risco soña nunha federación de todas elas presidida por Galicia, xunto con Portugal, que aportaría a área de influencia lusobrasileira. Todo esto, claro está, non pasou de ser unha sinxela elucubración utópica, polo que non adoptaron ningunha medida política tendente á sua efectivización.

Politicamente tamén repercutiu, como non podía ser menos, a adopción do nacionalismo por parte do partido que estamos a estudar. Entre outros factores, que consideraremos noutro apartado, influiu no problema do poder.

Pro historiador Miguel Artola, o partido político tén como axetivo propio e exclusivo a conquista do poder. Esto é temén válido pr un partido nacionalista, pro conmatizáns. Nefento o P.G. máis que aspirar a detentar o poder do Estado español, pretende influir nel (necessitando pra elo unha importante minoría parlamentaria) con miras á sua reordenación federal ou cando menos autonómica. Naturalmente que unha vez conqueredo o autogoberno aspirará a facerse co poder a escala galega, confirmando así a afirmación de Artola, nun nivel territorial inferior.

Os galeguistas entendían que Galicia era unha nación (inda que con pouco rigor formal empregaban ás veces témino "rexión" nun plano sinónimo), e como tal, percibiana de forzas políticas soberanas que non estiveran hipotecadas a intereses foráneos de calisqueira tipo.

Véxamos como razonaban illes esta necesidade:

Un dos argumentos empregados dimanaba da especial contestura de Galicia, que demanda a existencia dun partido galego que defendea os intereses dos específicos sectores sociais galegos que –asegún Castelao– quedan fora das miras dos grandes partidos de clase:

"Saio do mitin a cavilar na desventura dos nosos labregos, que non son abreiros nem patróns, que non poden avencellar os seus problemas vitais á preocupación dos grandes partidos de clase e que, polo tanto, as suas reivindicacións quedan ao marxe do balbordo que agora enche o mundo" (2)

Existe tamén a razón de que cada pobo tén que se cebar por sí mesmo. Así o explicaba Castelao:

"¿Quen pode salvar a Galiza? mesma. ¿E cómo? Con un gran partido político eiscrusivamente galego". (3)

Outro dos argumentos que os galeguistas aducían para xustificaren a necesidade dun partido nacional galego,

consiste en que os partidos españoles adoitan estar liderados por persoas que defendían intereses xeográficos distintos ós de Galicia:

"Galicia, por diñidade e por coñecimento, debe ter unha política propia, debe ter partidos seus, non suxetos a ningunha xefatura allea ao país, a ningunha disciplina que os cohiba na defensa dos intereses espirituais e materiais da Terra. (4)

Pro demais pensaban que:

"Galicia necesita unha política propia, de seu, que loite por imponerse en loita coa que lle impuñeron e siguen imponiendo dende fora". (5)

Como corolario lexico, Galicia deberá ter partidos políticos propios.

A este respecto, citaba A. Vilar Ponte un exemplo segundo o cal as Cortes votaron a favor do tratado con Uruguai:

"Porque non había un grupo de diputados de partidos de obediencia galega nas Cortes. Se o chegara a haber, bastaríalles con pedir o quorum necesario pra que fose aprobado e impedirían a aprobación dun tratado tan ruinoso pra Galicia. E non conquerirían soio eso, senón tamén facer con toda probabilidade ó goberno. Martínez Barrio, xafo da oposición estaría flix de atopar un prestoso pra tirar o Goberno, tendo en conta que el mesmo non pode pedir o quorum porque é andaluz e sevillano e tén que defender nas Cortes os intereses dos aceiteiros. Pola mesma causa non a puideron empregar tampouco os da Izquierda Republicana, pois Barcia, o seu sefe parlamentario, tén intereses políticos en Andalucía" (6); de todo o cal tira as seguintes conclusións: "(...) os intereses de Galicia, sin representantes de partidos galegos, absolutamente galegos no Parlamento, sempre se acharán indefensos, posto que os paisanos nosos, enrolados en partidos nacionaes nunca teran libertade –se queren facer carreira política – pra en nome do seu país enfrentárense cos intereses aóutras terras, tantas veces opositos ós intereses galegos" (7)

(1) Conferencia pronunciada por N. Búa na Sociedade Nacionalista de San Sebastián, glosada en ANT. 25-VIII-1934.

(2) Castelao: "Verbas do Chumbo", ANT., 11-V-1935.

(3) Ibidem.

(4) ANT, 17-VIII-1936

(5) Víctor Casas, "Do Momento", ANT, 5-X-1935.

(6) A Vilar Ponte, ANT, 25-V-1935.

(7) Ibidem.

ESTADO

EUSKADI

"MAGNIFICA DISPOSICION" CONFLICTIVA

MAIALDE

A noticia sobre da posta en vigor do Estatuto do 36 recibiu coa indiferencia dos partidos políticos bascos, quitando o PNV que xa empezou a falar da "magnifica disposición" do Goberno. Euskadiko Ezkerra e o PSOE consideraron como unha maniobra dilatoria a fin de pechar definitivamente a Constitución e anular así o proyecto de Estatuto de Gernika. Pra Herri Batasuna —asegún Valentín Sola-gastua, dirixente de ANV— ese Estatuto é un xeito de retardar o autogoberno de Euskadi. Pola sua banda, Telesforo Monzón declarou que iste Estatuto non o pode adoptar Herri Batasuna xa que non inclúe a Navarra.

DIPUTACIONES...

Os pasados días 27 e 28 quedaron constituídas a Diputación de Gipuzkoa e as Xuntas Xerais de Bizkaia. En Araba, mércores dia 2, a Xunta Electoral decidirá o número de diputados correspondentes a cada partido. As Xuntas Xerais deberán xuntarse con carácter ordinario unha vez ao ano, e tamén celebrarán sesión cando o solicite a terceira parte dos diputados ou cantes convoque o Rei. As suas competencias son más ben formais sendo a principal a aprobación dos presupuestos e contas xerais da Diputación. A sua importancia radica en que a Diputación, que é o órgano decisivo, está formada na mesma proporción que as Xuntas, asegún os resultados das eleccións do 3 de abril.

Coa ausencia de Herri Batasuna celebrouse a primeira sesión da Diputación de Gipuzkoa; a Diputación está composta por 27 membros, dos que once son do PNV, seis de Herri Batasuna, catro d PSOE, catro de Euskadiko Ezkerra, un da Coordinadora de Independentes e un de UCD. O seu presidente, Xabier Aizarna, do PNV, foi deixa agora delegado do Banco de Bilbao en Gipuzkoa. Na sesión fixéronse diversas propostas sobre do Estatuto, a paralización de Lemóniz, a policía autónoma e sobre do ensino do euskeria.

...E XUNTAS

A sesión constitutiva das Xuntas Xerais de Bizkaia (a última xuntanza celebrouse en

1876, tras da desfeita carlista) foi máis conflictiva, polarizando o seu presidente, José María Makua, eleixido por 39 votos do PNV e un da UCD, 22 votos en branco e as abstencións de Euskadiko Ezkerra e o PCE. José María Makua é na actualidade Delegado-Presidente dos censores xurados de contas en Bilbo. Na sesión, tras dun minuto de silencio polos mortos de Gernika, houbo diversas mociones sobre das FOP, Lemóniz, o Estatuto... todo elo entre interrupcions do presidente a diversas intervencións, entre elas a de Eguíagaray do PSOE e Iñaki Martínez, de Euskadiko Ezkerra.

E difícil saber a actitude que adoptará Herri Batasuna diante do Parlamento e Diputación de Bizkaia, Araba e Gipuzkoa. De feito, ESB, tras dunha xuntanza do seu Comité Executivo en Durango, aconsellou a participación, insistindo tamén en reforzar a estrutura de Herri Batasuna. Outros electores, nem-bargantes, máis ligados ao KAS e ás correntes asamblearias, semeillan desestimar a participación, dada a sua non asistencia ás Xuntas Xerais celebradas o dia 28 en Gernika.

AMNISTIA, LEMONIZ

E FOP

Sigue, por outra banda, a dinámica de peticións de amnis-

tía, de paralización de Lemóniz e nalguns casos a medidas máis enerxicas. Así, o axuntamento de Tolosa aprobou, nunha das suas sesións, un dos puntos do KAS: a retirada escalonada e a plazo fixo das FOP e a sua sustitución pola policía autónoma. En Arrankudiaga, municipio vizcaíno de 915 habitantes, diante da discussión no axuntamento sobre da conveniencia de apoiar ao Estatuto de Gernika ou ao proposto por Herri Batasuna, o seu alcalde Txomin Egiluz, de Herri Batasuna, propuxo e se aprobou por unanimidade unha moción solicitando a independencia de Euskadi.

Noutro orde de cousas, o trunfo do PNV, que conta actualmente con alcaldía, axuntamentos, diputacións e o control das Caixas de Aforro e da Cámara de Comercio de Bilbo, está nunha posición delicada ao non tomar postura pola paralización de Lemóniz, tal e como pediu a Comisión pro-defensa "Costa Basca non nuclear", os sesenta mil manifestantes o vernes último, en Bilbo e diversos partidos e coalicións. En definitiva, que está enfrentada as ventaxas dun partido maioritario e con ampla base popular e a desvantaxa de ter que gobernar en Euskadi.

A NOSA TERRA 13

PAISES CATALANS

Primeiro de Maio sin unidade

EMILIO VEIGA

Este ano a festa do traballo, xornada reivindicativa dos traballadores de Catalunya, caracterizouse pola falta de unidade formal entre as diferentes organizacións sindicais. Uns acusan aos outros de rachar a unidade formal que caracterizara a manifestación do ano pasado nestas datas, na que os persoellos dos sindicatos abrían a manifestación agarrados dunha pancarta que pedía unha saída da crise favorable aos traballadores.

Pois ben, a constante este ano é esactamente a contraria. Comisiones Obreras e UGT fan a manifestación contra o paro reuníndose no Passeig de Gràcia de Barcelona. A medio km. outras centrais minoritarias fan outra, como a CSUT, USO, SU, CC.TT. etc. Pola sua banda, a CNT convoca unha manifestación nas Cocheiras de Sans e as centrais nacionalistas chaman aos seus afiliados e simpatizantes a un acto no histórico Fossar de les Moreres, actos que se suman os Collectius de Treballadors del País Valencià, LAB, ELASTV por Euskadi e a ING por Galicia. En todos estes frentes as mesmas peticións básicas comunes: devolución do patrimonio Sindical aos traballadores, contra do paro, ...

"TV E AUTONOMIA" NAS DEMOCRACIAS BURGUESAS

Noutra área de interés, hai que reseñar un simposium sobre "T.V. e a autonomía política" que organiza a facultade de Ciencias da Información.

Espertos de toda unha parte do mundo estarán en Barcelona os días 21, 22 e 23 de maio para debater o tema e para esclarir os diferentes modelos europeos, representantes de Italia, Holanda, Bélgica, Inglaterra Alemania, Suiza, Xugoslavia, así como a experiencia norteamericana contada e analizada por un testigo de excepción, o vello profesor Herbert Scheeler. Todas as esperencias, espostas e complementadas por un traballo sobre do estado actual e as diversas soluciones para o futuro, que presentará un equipo da facultade, servirán de base para un debate final coa participación dos partidos políticos, que deberán espoñer as liñas xerais dos seus projectos para televisión. O simposium promete ser de interese xa que o tema está enmarcado na perspectiva dunha autonomía política para Catalunya. O mais interesante será escuchar os projectos dos partidos políticos, que supón farán unha carreira contra reló para ter algo que decir, xa que deixa agora neste terreno non se estrumaron.

VEN MERCAR A TUA ROUPA
A TENDA DA XENTE NOVA

Estreita de San Andrés,
2 e 4 – A Coruña

BRASIL:

Cara o pragmatismo (1)

ANTON L. GALOCHA

Nun muro de Río de Janeiro líase, en 1964: "Basta de intermediarios. Pra presidente Lincoln Gordon". Lincoln Gordon era o embaxador dos EE.UU. Dende aquela pasaron 4 xenerais pola presidencia do Goberno brasileiro. O quinto, Joao Baptista Figueiredo, é o encargado de democratizar a faciana do enorme "xigante de pés de barro", intermediario do imperialismo. Pero terá que sortear, sobre todo, unha difícil situación económica se quere demostrar a difícilmente demostrable realidade do "milagre". Pra elo, pón os seus ellos en África.

O pasado 15 de marzo, o xeneral Joao Baptista Figueiredo, que resultou eleixido o 15 de outono último frente a candidato dos militares liberais, o xeneral Euler Bentes, tomou oficialmente posesión da Presidencia da República do Brasil, reemplazando o xeneral Ernesto Geisel, vencedor das eleccións do 15 de xaneiro do 1974.

Ca sua victoria electoral, asegurada de antemán polo grupo no poder mediante a "preparación" dos comicios, consolidase no monstruo suramericano a chamada "política responsable".

Dende o 1964, en que un golpe militar tumbou o goberno constitucional do presidente Joao Goulart, catro xenerais sucederónse na xefatura do Estado brasileiro, sendo as pasadas eleccións as que meiran de repercusión tiveron a nivel dos medios de comunicación. O proceso seguido a partir da anunciación da Administración do xeneral Geisel dúnha reforma

política favorecendo a "apertura gradual e disciplinada" realizouse públicamente. Sairon á luz as tensións que enfrentaban entre si a militares de alto grau e a representantes dos intereses dominantes da economía brasileira.

A prensa tivo, durante a campaña electoral, a posibilidade de arriscarse a poñer o réxime na picota, coma nunca, dende o 1964, se astrevera a facelo.

O xeneral Figueiredo, persoaxe moi ligado ós medios financeiros e aceptado por eso polo partido dereitista ARENA, enfrentase cunha situación económica xenerada polo propio modelo a partir do chamado "milagre brasileiro".

O MINISTERIO DE ASUNTOS ESTERIORES

No fundamental a Administración Figueiredo tén moito que ver coa de Geisel e tanto o novo ministro de agricultura, Delfín Neto, coma o de Planificación, o multimillonario Mario Simonsen,

proceden o primeiro do ministerio de Finanzas da época do "milagre" e o segundo do ministerio de Economía anterior.

O ministro de Asuntos Esteriores, Ramiro Guerreiro, é un dos poucos, ceais o único titular dunha carteira clave donovo Goberno, non ligado tan directamente ós anteriores gobiernos. A sua elección ceais señala unha clave da política a seguir por Figueiredo. O outro candidato pró Ministerio de Asuntos Esteriores, o embaixador en Londres, Roberto Campos, é proamericano incondicional e o seu nomeamento significaría unha volta á política de "can de garda" do imperialismo norteamericano que foi o Brasil deca 1974.

Coa visita recén do vicepresidente dos EE.UU. Walter Mondale o Brasil, restableceríanse as relacións coa Casa Blanca, deterioradas a raíz da suba de Carter a presidencia e das suas declaracions contra a violación dos dereitos humanos no Brasil e —o que más molestaba a Norteamérica— contra os acordos de adquisición de enerxía atómica con Alemania.

Anque seguirá sendo un bastión importante do imperialismo, as novas relacións do Brasil con EE.UU. non serán de total sumisión como o eran denantes de 1974, sobre todo por imperativos económicos do propio país.

AS REVOLTAS EN NICARAGUA

REGINO DAPENA

Pra falarmos cunha mínima rigoridade sobre dos asuntos de Nicaragua, teríamos de estar en posesión dos datos cuantitativos e cualitativos relativos á correlación de forzas internas defrontadas. E esta cuestión, pra o espectador imparcial que non esteña mergullado na situación, preséntase imposible. Noustante, compre tentar facelo valéndonos da observación bilateral de lonxe, fría e analítica. Ou seja, sen facermos concesións dunha banda nin da outra.

O primeiro intento serio do FSLN foi en setembro pasado, e trouxo como resultado unha loita arrepiantemente sanguinaria que rematou coa retirada das forzas partidarias do Frente. Pra nada serviu o apoio moral de Venezuela, Costa Rica e doutros gobiernos da OEA pra o FSLN. Todo quedou en meras declaracions de principios. E pouco máis. Pero o Goberno de Somoza recibiu —dun xeito directo ou indirecto— a axuda que lle compría de parte de Guatemala, Honduras e El Salvador, que foi o que permitiu o apontoamento deste Somoza en acaneo perpetuo que, disque, tiña e é de supoñer que conserve o escosto seguro e firme da CIA.

Agora, abril, volve atacar o FSLN en Esteli, en tanto que Somoza fica acogadado nos USA. O FSLN sal outravolta mal parado. Parece que no FSLN priman as consideracions políticas sobre das militares. E é un erro grave.

Deixa hoxe, desconócense de todo as verdadeiras intencions do FSLN e os seus aliados, pero, señala como for, a cousa apreséntase difícil de verdade prás forzas opositoras. Pra todás as forzas opositoras nos distintos Estados da América Latina.

O que sí se pode apuntar ao nos referir a Nicaragua é:
A) Que o Goberno conta coa Guardia Nacional armada, equipada e instruída por USA. B) Que a burguesía —pequena e media— a meirande parte dela ainda non atingiu abondo e necesario degrau de conciencia nacional. C) O FSLN carece de armamento, material e medios loxísticos necesarios e imprescindibles, e tamén dunha retaguardia de sostén firme e segura. E D). Que a penetración psicolóxica, no esencial, está controlada por Somoza e os seus protectores os USA.

Xa que logo, o máis a que pode aspirar o FSLN é a "cambear" a Somoza por un Goberno de tipo liberconservador, ou señala, a cambear a forma, pro non o fondo.

Os problemas de fondo nos pequenos estados da América Latina terán de se resolver por medio dunha coordinación multilateral latinoamericana. E esto non se vai poder levar ao cabo mentras que non collan a iniciativa México, o Brasil e a Arxentina. Sen estes tres Estados estaren á cabeza, pouco ou nada van poder facer os pequenos. E pra mostra, o Perú.

Fracasou a Revolución en México, fracasou a "evolución" na Arxentina, o Brasil, Perú e Chile. Algunxs tran como exemplo a Cuba, e esquenzen algo moi importante: que Cuba é unha illa que fixo unha Revolución por sorpresa irrepetible no Continente, polo menos, e por razóns evidentes, no século presente.

¿Máis clarificacions? En Europa, Portugal, cunha Constitución progresista e socializante, vai a pior a cada volta. E polo camiño que leva, Portugal, con libertade e democracia liberais, pode ir dar perfectamente a certa caste de neocolonialismo económico. Convén, xa que logo, distinguirmos o xeral do particular. O dogmatismo máis fanático é o superdogmatismo da economía liberal.

Pra os Estados da América Latina pode haber varias e diversas "saidas"; pero, polo que parece, as solucionés terán de ser esencialmente "terceiromundistas". Non son válidos os trasplantes europeos ou de estilo yankee. Tanto a burguesía como a intelectualidade móvense no interior dun círculo vicioso. E esto enténdese doadamente en lendo ao ácrata Vargas Vila, enérxico voluntarista morto hai anos.

En América é moi sonada esta frase: "A desgracia de México é o estar moi perto dos USA e moi lonxe de Deus". Sen comentos e punto final.

Escape de líquido radioactivo

CARLOS DURAN
Londres

O 16 de marzo pasado, a compañía British Nuclear Fuels, que esplota a central nuclear de Windscale, comunicou que se produciría un escape de líquido radioactivo, sen indicar a sua magnitud. O escape produciuse nunha tubería que leva o refugallo radiactivo pra ser concentrado e volvelo utilizar despois. Foi este refugallo líquido o que se derramou e penetrou no chan arredor das instalacions deca unha distancia duns dez metros. Trátase de isótopos de estroncio, cesio,

rutenio e cerio, nun volume total de 10 m³, segundo a compañía. A radiactividade dese líquido é de 30.000 curios (1 curio igual a 3,7x10 elebado a 10 desintegraciones por segundo).

A compañía admite que non sabe cando ocurriu o accidente, pero viuse obrigada a dalo a coñecer, asegurando que non hai perigo de contaminación: segundo os seus representantes, o líquido radioactivo tardaría 1.500 anos en sair fora do recinto da compañía.

Noustante, queda o problema de cómo desfacerse do material derramado, que é do radioactivo de máis pra ser escavado á man,

xá que a parte máis contaminante está a uns seis metros de fondura. Ainda que se fixera cunha escavadora e mediante control remoto, a operación sería moi perigosa, ademais de cara.

Pra quitarlle importancia á cousa a compañía sinala que por Windscale pasan ao ano 100 millóns de curios de radiactividade en forma de varetas usadas de combustible de reactores nucleares, e, en comparanza, este derrame é pouca cousa.

Pero ainda hai máis. Desde outono de 1976 veñen tratando, sen conseguirlo, de parar outro escape de material de revestimento de elementos de combustible nuclear doutros reactores, que se produciu nun silo. Existe o perigo dunha explosión espontánea se deixe de circular a auga através do tal material.

Xa en 1957 se produciría un accidente na central inglesa de Windscale: un incendio no que o campo circundante quedou contaminado con 20.000 curios de iodo-131.

Entrameras, o grupo electoral "ambientalista" (xente que participa nas eleccións como independente) está a chamar a atención pública sobre o caso, e a pedirlle contas ao Secretario de

Motorismo e ecoloxía

CARTA ABERTA A XOSE LOIS GALLEG

Aledeime moito cando lin o teu comentario que levaba na cabeceira: "Motos e ecoloxía" por ese arrinque teu: "Algún día, se me vira no dilema, deixaría a moto sin pensalo duas veces". Pro amigo Xosé Lois, ¿cántos pensan coma tí? Sen dúbida que, coma motorista que es, terás unha morea de compañeiros. ¿Cántos coma tí, capaces non xa de deixar a moto, senón de non se pasar con ela?

O problema non é único na nosa Terra, pero diría que pola contra está escomenzando a aparecer aquí (polo que aínda é o mellor momento pra poñerlle lindes) cando xa deu verdadeiras dores de cabeza noutras partes por exemplo en Catalunya, pois no Congreso Ecoloxista de Daimiel do pasado vran, algúns dos grupos cataláns asistentes falaron do tema, suliñando quyno monte cadaquen facía prácticas de motorismo onde lle getaba, encendendo todode fumes e follón, escorrentando aos animais e contribuindo a erosio-

O RAPOSO (II)

Hoxendía un gran perigo ameaza ao raposo, facendo difícil a sua supervivencia e a de outras especies salvaxes; refírome á rabia selvática, da que son os principais transmisores os raposos e as ratas. Dende hai uns anos hainas en Francia, estando a mitade do Estado contaxiado e dándose ducias de casos de rabia en animais de granxa e domésticos. O raposo rabioso perde o medo e achégase as poboacións humanas, de xeito que a cada ano aumenta uns 40 km. cara abajo a enfermedade, e podería pasar algún dia os Pirineos. Pagados polos organismos competentes franceses, cuadrillas de xente con caretas antigás meten polas bocas dos tobos gases venenosos, acabando con milieiros e milieiros de raposos, nunha matanza sen precedentes e de consecuencias imprevisibles. Pensan deixar un individuo en cada 200 ha. pra que ao estar tan aíllado non transmitan a enfermedade, pro esto tén tantos riscos, que...

A caza do raposo é moi variada e interesante, e pode ser un sustitutivo da caza menor, xa que entre nós escasean tanto as especies cinexéticas. Os súbditos da sua graciosa maxestade Isabel II son moi aficionados a perseguilos con cans de rastro e da cabalo, despois de ter ben tapados todos os tobos da zona; pro agora cásque non teñen raposos e teñen que facer un rastro artificial pra poder dar eses paseos da cabalo. Cazando "ao salto" pode sair algún raposo rateado; anque son probes os resultados, millor é facer batidas en que un fato de xente e cans van botando a caza pra onde están agachados os tiradores son frecuentes nas batidas do lobo e do porco

bravo. Tamén dá bons resultados a espera, a ser posible en noites de lúa, nos tobos, nos camiños por onde pasan ou poñéndolles algún cebo pra atrairos, como sustancias moi cheirantes, peixe descompuesto, etc., que lles gusta moito. Estes animais están en celo a fins de Nadal e en xaneiro, sendo boa ocasión pra cazalos (anque a tempada hábil remata en Galicia a primeiros de xaneiro) xa que o amor fainos mais confiados, e se collemos unha femia pódense facer rastros coa sua vixiga e seguro que haberá moitos visitantes masculinos. Poñendo lazos de aramo de aceiro nas bocas dos tobos, ou millor, nos comiñños por onde pasan, collense moitos sen estropear ren o pelexo, hoxe tan apreciado e que pón en perigo a existencia de moitas especies animais pola téima de ir as donas vestidas de pelecos de probos bichos, habendo tan boa roupa sintética. Cun animal tan astuto non teñen sempre éxito as trampas, e hai que ser esperto pra colocalas, ben nos camiños, ou poñéndolle paus darredor cunha soia entrada pra coller un cebo colgado, etc.

Limeime a dar unha serie de métodos de capturá, uns más deportivos que os outros (algún de deportivo non tén ren) pra que o lector conozca a realidade e poda escolher o más axeitado e o más deportivo. Ainda hai outra forma de cazar os raposos (tamén os teixugos) pouco conocida en Galicia pero moi utilizada en Centro Europa: con cans especializados que se meten nos tobos. Entre as moitas razas de cans, hai algunha que vale pra pelexar debaixo da terra, por exemplo os fox-terrier, os teckel, etc. Despois dun complicado entrenamento en que ha de

comer dentro de túneles de madeira, de pelexar con raposos capturados e atados e hasta comer a sua carne, estes pequenos animais de queixadas aceiradas arrisan valentemente a vida pelexando corpo a corpo na escuridade do tobo hasta que o nemigo sai pra fora ou hai que facer un burato pra sacalo cunhas tenallas. Ademais dun epagneul-bretón e doutro cruzado que xa cazan ben, teñen agora un cachorro fox-terrier de pelo duro moi bonito, que estou preparando pra estas labouras, a ver como resulta.

O intelixente raposo collido de pequeno pódese domesticar ben, como dí J. España Payá en "Caza de alimañas", anque non deixa de ser moi túzaro, como teñen ben comprobado. Tiven tres raposos pequenos, en distintas ocasións, e conseguín 'couzas' importante con eles: Chisco II andaba ceibido comigo, anque se asustaba moi da xente e dos ruidos. Moita xente tivo raposos en cautividade, e di que nunca se amansan e non sei cantas couzas máis, xa que os teñen atados ca cadea e somentes lle botan de comer, pero non xogan con eles nin pasan traballo pra ensinalos como é debido. O premio Nobel alemán Konrad Lorenz, especialista en etoloxía (estudo da conducta animal) dí que collido un animal moi pequeno, pequeno abondo, considerará ao dono coma se fosse a nai e poderanse facer con él moitas couzas. Teñ ganas de coller un raposo de vintetanos días, de xeito que a nai aínda non lle ensinara ren, e farei del un animal manso e doméstico, sen deixar de ser astuto e intelixente.

PÍÑEIRO

nar o terreo. Como che decía, penso que entre nós ainda non

ten o trial unhas fondas raigañas, pro cada día son máis, polo que se ve, que se sinten chamados por esas máquinas, coas que tratan de facer as suas proezas, e como que eu saiba (tí saberlo mellor) non hai prohibicións pra poder practicar en montes e praias (sobro de todo en praias) o resultado é que a cada volta é máis frecuente, cando un anda en percusa do acougo do campo, ou cando tratas de ver aves, prismáticos na man, atoparse cun mozote que escaraballa fungando en calquer duna costeira e iamolámola!

Vós, en particular, dende dentro podedes facer moito a prol da defensa da natureza, dunha natureza sin sobresaltos, pois como che decía, e coma ben saberás, prá meirande parte da fauna que habita un lugar sen condicións necesarias que haxa comida, abrigo e tranquilidade e independencia (cando menos relativa) do home; unha moto "todo-terreno" pode chegar e chega onde non chegou antes outro vehículo a motor, levándose a cabo hoxendía unha

insistente e violenta penetración nos derradeiros reductos de interés faunístico que quedan en Galicia, e citarei anque non me limite ao motorismo, o rally a Caaveiro, proba que non sei se sigue a celebrarse con certa continuidade (o demo a levar!!!) e que cito de xeito especial, coma exemplo da intrusión das máquinas onde nunca deberon aparecer, por ser a primeira protesta que neste senso levei ao cabo xa hai algún tempo (protesta que me fai sorri ao recordala, pois empeza ba moi violento: "¿Pero en qué cabeza cabe...?").

Por todo o expresado, penso que conviría levar adiante eso que ti apuntas no teu comentario: rematar co uso indiscriminado da moto, e cecais pra consegui-lo fose interesante conseguir dos concellos terreos perto dos núcleos urbanos —que penso debe ser onde hai máis afición— onde si se pudese facer prácticas, pro, eso sí, desterrando dunha maneira absoluta aos "incontrolados". Agora é o momento de estudar o asunto e tomar as necesarias medidas. ¿Non pensas coma mi?

PATIÑO

REVISTA MENSUAL MONTHLY REVIEW

A revista que analiza a coyuntura histórica e a luta de clases a nivel internacional, e que ten por finalidade o "comprender con claridade os obxectivos e problemas do socialismo" (Albert Einstein).

CHINA: ENTREVISTA CON CHARLES BETTELHEIM
CRISIS, PACTOS E DISTRIBUCION DA RENDA
CONTRA DA NEUTRALIDADE DA TECNICA
SOCIEDADE ANONIMA, ESTADO E IMPERIALISMO
AMERICA LATINA: PUERTO RICO E O PERU
MEDICINAS E MULTINACIONAIS

Abrial 79. Vol. 2, 9.

Ofrecemos, encadernados nun volume de tapa dura, os doce números correspondentes ao primeiro año de edición española (Maio 77 - Xunio 78). O enderezo pra pedidos e correspondencia é:

C/Rosellón - 262 - entlo. 1a, Barcelona (37).
Tfn. (93) 2073502.

TECNICAS DE AGRICULTURA BIOLOGICA

"La vida do chan depende a vida do home e das civilizaciones". — A. Voisin

...Unha agricultura, a biolóxica, moderna, intensiva e produtora de alimentos de alta calidade ao mesmo tempo, non é somente posible senón que está a ser practicada con éxito por un número cada vez maior de labregos.

Lembremos o seu principio: as técnicas deben respetar as leis biológicas e actuar de maneira que as plantas e os animais teñan unha vitalidade normal e señan capaces de resistir en solitario aos seus nemigos, sen que o dito impida unha alta productividade. Esta agricultura practícase un chisco por todo o mundo baixo os nomes (que se corresponden con variantes técnicas) de agricultura biolóxica, organo-biolóxico ou biodinámica.

Imos dar agora algunas indicacións breves sobre as suas bases científicas e técnicas.

CHAN, NUTRICION DAS PLANTAS E FERTILIZACION

As plantas tiran do chan a maior parte dos elementos necesarios para sua constitución. Pra que topen nel todos estes elementos que necesitan na forma e en proporcións axeitadas, deben estar presentes varias cousas.

O chan tén de ser un lugar de intensa actividad biolóxica. Os seres vivos, e particularmente os microorganismos do chan, desempeñan un papel esencial e insustituible na nutrición das plantas.

As plantas non se deben alimentar directamente con abonos químicos, xa que unha alimentación dese tipo é, inevitablemente, desequilibrada. E indispensable, pra que as plantas teñan condicións normais de vida, que

(Da obra "Alimentos, Saúde e Agricultura" de Claude Aubert)

os elementos que absorben pasen por intermediarios microorgánicos que encarguen de transformar os elementos insolubles presentes no chan en sustancias assimilables polas plantas.

— polo tanto, a fertilización debe:

1.— Basearse en produtos orgánicos (estrume, composto, abonos verdes, restos vexetais e animais diversos, etc.) e de produtos minerais insolubles (poeira de rocas, fosfatos naturais, algas calcificadas, —calcareas como maerl ou litotamno e silicosas como o granito, basalto, etc.

2.— Prescindir de calqueira abono químico soluble (abonos nistroxenados amoniacais e nítricos, abonos potásicos e fosfatados solubles).

PRINCIPIOS ECOLÓXICOS

— A elección das especies e das variedades farase tendo cada vez máis en conta a sua adaptación ao chan e ao clima.

— Debe facerse o posible por asociar plantas que teñan influencia recíproca favorable.

— O monocultivo elimínase.

— Na medida do posible non se desocian agricultura e produción.

TRABALLO NO CHAN

O traballo no chan tén como finalidade darlle unha estrutura física favorable e favorecer nela a actividade

dos microorganismos. Principalmente, remóvese a terra a nivel superficial, de maneira que tamén se airea o chan sen alterar a sua estrutura.

Na maior parte dos casos abonda traballar o chan nun fondo de 10 a 15 centímetros.

Os chans compactos de máis debruçanse periódicamente.

Al labouras químicas, o mesmo que os herbicidas, son rexeitados.

A LOITA CONTRA OS PARASITOS

Procúrase, primeiramente, desenrolar a resistencia natural das plantas aos parásitos, colocando aquelas en condicións de se desenvolver óptimamente. Daí vén que a maior parte dos tratamentos resulte inútil.

Danse casos en que compren tratamentos. Utilízanse entón produtos non tóxicos ou de toxicidade moi baixa:

— Productos a base de plantas: insecticidas vexetais (piretro, rotenono) ou estraídos de plantas diversas (puré de ortiga, rabo de cabalo ou herba canuda, extractos de algas).

— Productos minerais non tóxicos: algas calcáreas (maerl ou litotamno), pó de penas, silicio, xofre.

— Nalgúns casos, a título excepcional, podense tolerar os fungicidas pouco tóxicos. Ises productos, pola contra, sometentes en condicións ben delimitadas se deben utilizar, mentres non se perfeccionan procesos de loita enteramente desprovistos de toxicidade.

da terra asoballada

O CONTROL DE BANCA

Hai uns días asistín a unha conferencia, e o que escouei deixaoume abraiado, porque demostra o asoballado e aldraxado que estamos os galegos.

O conferenciente era Barral, director de non sei qué do Banco Simeón, home conocedor coma poucos dos intrincus de banca en Galicia, e viña decindo, entre outras moitas cousas, que saendece de Galicia, pra outros sitios do Estado español 100.000.000 de pesetas, dinheiro que é aforrado por nós, os galegos e que vai enriquecer outras terras, mentres que o noso pobo tén que emigrar, decía tamén que invertindo eses cartos en Galicia, nuns anos poderíanse crear arredor de 200.000 postos de traballo.

¿Imaxinádesvos o que isto representaría pra Galicia? Que os galegos que andan espalhados polo mundo adiante podesen voltar a Galicia, e que a nosa terra podese ser ceibe de verdade, porque, deixémonos de llerias, somentes son ceibes os pobos ricos.

Emporio, é fundamental o control da banca que opera en Galicia, xa que os que traballamos nela sabemos mellor ca ningún as trapalladas que lle fan ao pobo e o imprescindible que é a creación dun Banco Nacional de Galicia, pra que canalice o aforro galego e faga que se invista na nosa terra creando postos de traballo dabondo.

CARLOS FOIROBAL
Vigo

ASI PREPARAN AS MUNICIPAIS

Oxe recibin tres números do periódico que vostede dirixe, cousa que me alegrou moi mesmo, pois relamente a chegada de A NOSA TERRA as miñas mans é

un dos melhores intres prácticos a bordo do barco onde me atopo.

Causome singular malestar interarme de como tratan de manipular a mentalidade dos galegos, dos meus paisanos, dos nosos paisanos, e as xentes sin o máis mínimo de escrupulos que teñen que recurrir aos métodos caciques por todos conocidos, e por eles millor ca ninguén pois son os que os practican, pra frenar o avance que se deu, se sigue dando e seguirase a dar do Nacionalismo Popular.

Refirome en concreto ao "edicto" mandado aos vecíños de Sarreaus, onde o Bloque ten una implantación real como se demostrou nas eleccións lexislativas, e como seguramente quedará corroborado nas municipios, a pesares das aberracións de certos elementos terroristas que se adican a difamar, chegando a estados de esaltación non comprensibles por unha mente humana normal.

iQué maneira tendenciosa de misturar as cousas!; causa indignación e pensar que haxa elementos tan subversivos, por a realidade é que están aí. Están nas Câmaras Agrarias, nos ayuntamentos, na Xunta de Galicia, no Plan Marisqueiro, en toda a Administración, ocupando postos de "responsabilidade" nas más altas esferas do poder, e as persoas normais témolos que ver arredor nosa. Lácras da sociedade, caciques, ultras, a verdade e que non hai calificacións para eles.

E ben verdade o que di un amigo meu e de todos os nacionalistas: "O capital non tem patria". Por nos os galegos sí a temos, unha das patrias más fermosas que existen, aínda que

oxe esteña aldraxada, caciqueada e colonizada por elementos alleos ao noso pobo. Pra a historia avanza e non perdoa, un día os galegos seremos ceibes e soberanos e as lácras da

sociedade terán que emigrar do noso país. Pro que non emigrarán serán os galegos como deixa agora.

"Da pena el ayuntamiento de Sarreaus, ver como se hunde". Evidentemente, non somente o de Sarreaus, todos os de Galicia, ¿pro de quen é a culpa? O ladrón pensa que todos son da sua condición, e non sabe o que facer e decir pra seguir roubando. "Ver como el comunista Bloque no tuvo apenas votos en los demás ayuntamientos", señores, cifras nas mans, de 2412 votos en Ourense en 1977, pasou a 8008 no 79, por claro, os galegos somos uns "ignorantes" e cada vez creemos más en nos, no Nacionalismo Popular.

Ameazas: "el gobierno se olvidará del ayuntamiento de Sarreaus", por o goberno, os fascistas, os terroristas, o E.I.E. ¿Lembrouse algunha vez non de Sarreaus, de Galicia, a non ser pra muxir os seus homes e os seus recursos naturais? ¿Qué beneficio puede acarrearnos e se grupo de indeseables? Hai persoas que ao querer definir aos demás eles mesmos se definen.

"A los organismos oficiales no les pidais nada porque nada se os dará. El Bloque no tiene entrada en los mismos", como di miña aboa, : "gracias a Deus". Porque onde hai corrupción, cheira, e as persoas decentes non entramos.

"Ni cobrareis pensiones libres", que desfachetez, xa vexo eu as pensiones libres que se cobran en Galicia; ¿non se refirirán a Cuota empresarial?

Non sigo, que despois da rabia dame a risa, pois señores esto non é pra menos. O que fai ao non ter que facer, ao querer seguir roubando, engañando e mantendo o status quo.

Por outra banda, vexo os métodos dos novos aprendices a caciques, dos señores, "de la alternativa de poder", a estes

adicareille algo do meu tempo libre en outra ocasión, non moi, pois nin siquera o merecen. Soamente quero recordar que non únicamente o PCE firmou os Pactos da Moncloa senón tamén o PSOE. Que os seus militantes de base vaian sabendo onde están, pois eles non teñen a culpa, e ademais, a "Circular importantísima" é dabondo clarificatoria. No nome de certo socialismo a cóchase o imperialismo. Ollo.

MUXIA
Madrid

Ultimamente estase a falar (e coido que ben falado) encol do problema "contaminación das rías", e moi principalmente na ría de Pontevedra.

Pois ben existe por ises lares unha empresa que esta non maxín de todos ¿ELNOSA?; amén de toda a mierda que abocan a ría, está a meirande tolería (tolería deles) e do transporte dos seus produtos, sosa cáustica e coloro ao traveso da nosa nación. Iste transportes, feitos en camións cisterna, non cumplen ningunha das condicións do transporte con seguridad —xa o sabemos— así!, pro que está o pior, a treboda que se cinque sobor da empresa. Alonxana ou pretenden alonxala dunha maneira moi sinxela, facendo o mesmo ca Pilatos, lavar as mans é decir de botarle o moucho a outro; e ese outro é sempre o traballador, que non tén outro sitio onde labourar e craro, pun-pun-pun, pagáños todas.

ELNOSA, aos transportistas (conductores das cisternas), dá-lles un papelillo, onde di o tipo de mercancia que transportan e a cantidade da mesma, e pola parte traseira da "factura" están estas cousas, por que cásque non se miran (cunha copia da firma supón quedaran a empresa).

Ollan vostedes, que lle parec.

EL FIRMANTE DECLARA:

1. Que el vehículo cargado cumple las condiciones que establece el Reglamento Nacional para el transporte de mercancías peligrosas por carretera.

2. Haberse efectuado correctamente la carga y estiba de la mercancía en el camión, de acuerdo con el citado Reglamento.

3. Haber recibido de Electroquímica del Noroeste, S. A. la hoja de instrucciones escritas respecto a: Naturaleza y peligro de la mercancía a transportar. Las medidas de seguridad y otras a tomar en caso de accidente, incendio o rotura de los envases. TODAS LAS CUALES CONOCZO.

4. Conocer las disposiciones generales y especiales sobre vehículos, carga, descarga, manipulación de la mercancía, circulación y otras que establece para este transporte el citado Reglamento. 5. Eximir a Electroquímica del Noroeste, S. A. de toda responsabilidad concerniente a los accidentes que pudiesen ocurrir en el curso del transporte.

Danse conta, o firmante declara non a empresa, que era quen debería declarar.

E decir, se pasara algún accidente, a empresa está no cuarto da saúde lo bruto foi o conductor! Meus señores, xa o ven, ELNOSA é consciente do perigo pro fuxe dil, cásque o esquece, tumba tápao, como si así se resolviesen as cousas, claro está, "cando sal malo o viño, bótalle a culpa ao veciño" que seguramente que así, pagando xustos por pecadentos, se arraxan os problemas.

PARCEIRO
Vigo

DA ARTE E DOS XEITOS

O POMBAL, EXEMPLO ESQUENCIDO

Os ollos dos galegos están afeitos a ver nas enconadas soeladas a figuras cilíndrica, poligonal ou cuadrangular da construcción do pombal, algúns díles xa sin a cuberta de tella do país, de laxes de granito ou ben de pizarra baixo do que se abren uns buraquinhos ao pé dunha repisa que corre darredor díles, polos que saen e entran co seu rebulir as pombas.

Na mesma beira do chan ábre o burato prá folla de madeira dunha pequeñiña porta que contasta coas paredes limpas e brancas do caleado, e mesmamente convida ás mesmas pombas. No tellado teixo de tella ou gris de laxes, medran con fartura os couselos, facendo que a arquitectura lle dea unha aperta de amistade á paisaxe como si naceran ambos dous xuntos.

Compre que entremos ao pombal e esteña como esteña, temos que facelo amodiño e de vagar, xa que se áinda ten pombas podémonos emborreirar co estrume e polo pouco coller tamén un piollo. Se está desfeito, esmorecido, como pasa no máis dos casos, hai que andar con tino, no vaia ser que veña abaisxo unha laxe e nos manque. Dentro, todo o circo da parede está amañado con pequenos nichos de pedra que aos ollos pouco afeitos e descoñocedores de arquitectura do pobo semellante estancos como pra unha librería; son istes os currunchos nos que as pombas estribillan os seus niños. No centro está unha mesa de pedra; en moitos dos casos aprovéitase unha moa de muíño fendida, gastada ou botada botada a perder e sobre dela véquense os grans prá crianza das pombas.

Derriba do tellado está o

remate, unha pedra afincada que somella querer ferir ao ceo coma facéndolle a competencia ao noble alcipreste que cásque sempre esta á veira do pombal, pra que a il veñan os paxaros darrile ledicia á paisaxe co rechouchío. Nas fincas das casas grandes, das quintas ou dos

pazos non falta o pombal, namentres que nas casas máis homildes abonda con argallar sobre dun ésteo un caixón de madeira aburadado, e senón, calisquer amánio derriba dun peitoril ou tamén baixo dun aleiro... As pombas son símbolo de fartura e fidalguía.

O grande pombal de pedra ou o sínxelo de madeira é algo que está fondamente vencellado a nós, á paisaxe, sin más finalidade que alegrar co vó e o arrular das pombas ás xentes do traballo e os oídos da labranza, abonda que seña así pta que nistes nos días estas mostras da nosa arquitectura esteñan desaparecidas e a piques de ser perder. Poida que mañá xa nin tan siquier se conozan a función que tiveron hai cen ou douscentos anos estas mostras de arquitectura afincada en Galicia.

Os más agudos aproveitanos tamén pra o seu chalet, numérante as pedras e arránxano nun xardín. O pombal de Carnota, á veira do gran cabaceiro, xa tén as pedras numeradas... poida que calisquer día desapareza pra reaparecer en calisquer mansión de calisquer outro país.

Por M. HORTAS VILANOVA

andando a terra

AS "MARIAS", DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

Supón que as novas xeneracións non saben quen eran as Marias. Aló polos anos cuarenta e poucos as Marias xa eran vellas. E disibulaban os estragos que o tempo facía nas súas persoas cunha "toilette" moi extravagante, ó mesmo tempo que usaban unhos vestidos moi anacrónicos. As Marias eran tres irmás santiaguesas que, polo visto, ganaban a vida facendo unhos bordados primorosos. Tódolos días —nevara, chovera, fixera sol— paseaban pola Ferradeira santiaguesa de unha a dúas do mediodía e de oito a dez da noite. Non fallaban nunca. Os estudantes chamábanllas "Marujita", metíanse con elas e algunhas incruso as acompañaban. Non faltaban nunca graciosos que lles facían declaracions de amor e lles mandaban cartas. As Marias seguían imperturbables, coa súa facha estrafalaria, desafiando o pasos dos anos e

paseando dende a Ferradura deixa a Plaza do Toural cunha diñidade que, a servidor polo menos, asustaba un pouco. Un dia desapareceu unha das Marias. As outras dúas siguían cos seus paseos como sempre, nin más vellas nin más novas. Eu hai anos que non as vexo. E botaos de menos cando vou a Compostela. Agora só queda unha das Marias, que sale a rúa moi tarde en tarde, según me teñen informado.

No número cero da revista BONAVAL, que remata de sair a luz pública, remato de ler un fermosísimo poema de Bernardino Graña, que se titula "oda ás sempre mozas Marias que hai tanto tempo pasean Santiago". O poema impresionou moi. Hai anos que non leo un poema que me gustara tanto. Neste poema están as Marias que este servidor oíu pasar, con ollos asombrados e ben abertos, dianante de si hai moitos anos de Juan de la Coba.

Sinto non poder reproducir todo o poema de Bernardino Graña pra esplicar quen eran e

mais cosmética e polvos nesa pel inmorrente e sorride galantes redrevivos pimentos

encendede coquetas as meixelas i os ollos e aprendan novos vellos tristes sabios oh Marias suspiro renovado.

Nos versos de Bernardino Graña están as Marias feitas xa materia de poesía pra sempre. Persoalmente as Marias sempre me inspiraron noxo e tenrura a vez. Eran más que persoaxes pintorescos. Detrás delas había un misterio que facía pensar na literatura de Pos cu nos versos de Baudelaire. Non eran o clásico "persoaxe popular", ainda que tiñan popularidade de abondo. Non sei porque razón sempre as asocié con D. Juan de la Coba Gómez. Estou seguro que as Marias somentes poderían ser requebradas en "trampitán", o idioma universal inventado por D. Juan de la Coba.

como eran as Marias. De todos xeitos non resisto a tentación de reproducir este anaco do poema:

Oh Marias sen cencias e sen libros
sen sumar nem restar nem atender reloxo ou calendario
vós despreciaades números edades
os asilos dos vellos e baixades
coa gran cencia do soño proa adiante

por Preguntoiro A Conga Rua do Franco

Oh Marias
souril
festa sen cabo
Vós esteo ou coluna antinaufraxo
capirocha frutal contra as xiadas
inmarcesibles asas de avelaíra ardente
vindo ó paseo reanimar Quintanas
Galdereria As Orfas o Cantón do Toural Os Bautizados
Oh Marias
de corpos
medievais
delgados.

As Marias eran —son— intemporales. Coido que esistiron

sempre en Santiago de Compostela. Ainda que agora desapareceran por forza teñen que aparecer novamente un dia calquera. Estou seguro. O que me tiña estranado —e teño matinado enlo moitas veces— é que deixa o de oxe, de que seipa, non foran materia literaria. Unhos persoaxes así son insólitos. Somentes se poden dar en cidades como Santiago de Compostela. Ou cecáis en Coimbra. O único escritor galego, na miña opinión, que podía escribir a súa biografía era D. Vicente Risco. Fou unha mágoa que non o fixera. Do que estamos totalmente seguros é que non son persoaxes pra Anxel Fole ou pra D. Ramón Otero Pedrayo.

Unha das cousas que sei das Marias é que sempre falaban en castelán. E que se ofendían si úniles dirixía a plabra en galego.

Este feito sempre me deu moito que cavilar. E nunca lle atopei unha explicación. Porque, como indiquei denantes, as Marias somentes podían ser santiaguesas ou mellor áinda: compostelanas.

o idioma

VINCULO/VENCELLO e outras cousas

Hoxe imos facer máis unha vez un exercicio de corrección semántica, establecendo a diferenza entre termos de significado similar e ás veces coa mesma orixe. Na escola entre un e outro, soe privar o criterio diferencialista (por razons que cremos xa ter esplicadas outras veces) e, así, escólese adoito a palabra máis diferente da correspondente do español. Así ocorre co exemplo que hoxe encabeza a sección. No noso idioma temos unha palabra patrimonial, VENCELLO, co significado de "ata-

dura", a correa coa que se ata un feixe de erba, por exemplo. Como se ve, o seu sentido fai referencia a un obxeto material moi concreto. De aquí xa se fai unha derivación incorrecta: "vencellar", "vencellado", etc. ampliando o seu uso a significados que non lle acain e para os cales debemos utilizar a palabra VINCULO, que alude a ataduras máis de tipo espiritual ou moral. Así, diremos, por exemplo: "os problemas lingüísticos están fundamentalmente vinculados aos problemas económicos, sociais, políticos, dun país", "rompeu os vinculos que o unian a aquel movemento", etc., reservando

vencello para o significado expresado arriba.

Un adjetivo do que se fai un uso moi mais amplio do que ten na lingua é OUTO. Realmente, este adjetivo non ten existencia independente, senón que forma parte sempre da amalgama nome, adjetivo; por iso, é tan frecuente na nosa taponímia: MONTOUTO, A VALOUTA ("val" era femenino galego medieval: Bonaval, Balboa...), PETOUTO, PENOUTA, PICOUTO, TOXOSOUTOS... ou derivados como OUTEIRO, OUTEIRAL, OUTEIRIÑO, etc. Mais "outo" non pode nunca ser substituto do

adjetivo alto e, así, nunca diremos dun home que é "outo", senón "alto", nem menos ainda faremos derivados do tipo "outurá", "outamente"... na volta de alutra, altamente... que son os correctos. Reservemos outo, pois, para ir "espaldado" nos opónimos ou compostos antes citados.

Outra distinción que debemos manter é a que separa CHAN de PISO. Empregaremos chan (ao chao) para falar da terra ou superficie "natural" que pisamos, e piso, en cambio, para o de madeira ou outro material que pavimenta un cuarto. "A cociña ten o piso de madeira",

por exemplo, frente a "estaba na rua e caíronlle os libros ao chan".

E xa, para rematarmos, evitemos o uso sistemático de BRUIDO, por RUIDO. Bruido é un derivado do verbo "bruar", que fai alusión ao ruido especial do vento cando está bravo ou á ruxida da vaca ou doutros animais. Por extensión, podemos falar do bruido do motor dun coche, por exemplo, mais utilizando para os outros usos "ruido", que é perfectamente galego ou "ruxida", se o ruido é moi grande ou molesto.

MARIA PILAR GARCIA NEGRO

MUSICA

DON ANTONIO
CHACÓN.
IN MEMORIAM
XOAN M. CARREIRA

*Del convento las campanas
si preguntan por quién doblan,
del convento las campanas,
dile quydoblando están
por mis muertas esperanzas*

(Malagueña de Chacón)

O pasado 21 de xaneiro cumplíase o cincuenta cabodano da morte dun dos máis grandes cantaores da historia: Don Antonio Chacón. A sua figura encheu un dos períodos más importantes do flamenco, o do "Café de Chinitas" e da chegada do cante a Madrid, ou seña, o que vai de 1890 a 1925; é tamén unha época de comercialización e de crisis —a chamada ópera flamenca— na que un público "snob" que incomprendía totalmente a música que se lle daba, esixía subprodutos similares aos que baixo a etiqueta "canción española" serve TVE en programas de tipo "Cantares". Don Antonio tiña unha voz de solprendente estensión, dende uns baixos redondos e fondos a un cristalino falsete cheo de armónicos que áñade hoxe, pesa ás deficientes grabacións, segue a ter unha calor especial. O seu repertorio iba dende os cantos sen acompañamento —tonás— aos máis lixeiros —caracoles, fandangos...— sempre atopando o mellor xeito de decilos e achegándose sistemáticamente ao xeito de agrandalos, como no caso dos fandangos, que na súa voz perden a carácter superficial para namoriscarnos sen perder nunca a característica flesibilidade de compás. Precisamente

Chacón foi mestre inesquecible no xeito máis hermoso de fandango: a malagueña. Este canto, dunha moi grande libertade de compás é sumamente emotivo e vai ser o sentimento do cante o que marque a maestría do cantaor; Don Antonio adeprendera este cante de Enrique "El Mellizo" e chegou a crear algúns exemplos tan admirables como o que cito no comienzo do artigo. As grabacións fonográficas que conservamos de Chacón son xoias imprescindibles para entender tanto a sua aportación como a evolución posterior de cantos como as tonás —foi Chacón o último que cantou as debidas auténticas—, caracoles, cartageneras, mirabás... e sobre todo malagueñas e medias granainas. Desgraciadamente, a enfermedade que sofriu nos últimos anos da sua vida fixo que non conservara dos seus rexistros máis que ese máxico falsete do que xa falei.

A grabación que vén de sair na colección "Ases del flamenco" (1) recolle exemplos dos seus últimos anos no que este falsete era cásique o único rexistro no que cantaba.

Hai dous anos editouse na serie económica de Hispavox (2) un álbum de dous Lps. no que

Enrique Morente e Pepe Habichuela interpretaban cunha dosis de "duende" poucas veces rexistrada cantos do repertorio de Chacón —entre eles a malagueña xa citada e que tamén está no disco de EMI—. Morente —nado en Granada no 1943— está considerado como un renovador do cante e incluso é acusado as veces de "herexa". Pola miña banda, coido que escasos cantaores da sus xeneración teñen o conocemento e a sensibilidade que el posee e que lle permiten cantar dende unhas tonás na millor tradición deixa unhas alegrías perfectamente acentuadas ou unhas soleás de traxicidade anguriente. En Galicia tivemos ocasión na sua actuación coruñesa en agosto do 76 de apreciar a extensión do seu repertorio, a elegancia do seu cante e sobre todo a suportentosa musicalidade que lle permite acompañar ao baile cun sentido rítmico que, por desgracia, se está a perder. Estas cualidades —xunto co seu afondamento na historia do cante— xustifican a elección da sua persoa e do seu sempiterno acompañante —Pepe Habichuela— que amosa na grabación unha vez máis as suas cualidades de expresividade e correcta medida. O disco, moi barato, está ben grabado, menos ben prensado e trai unhas notas eruditas e polémicas do gran abandeirado de Chacón: Blas Vega, persoa que conoce o tema como ninguén.

Non quisen deixar esquecer en A NOSA TERRA a oportunidade de lembrar a personalidade de don Antonio Chacón, un home que soupo cantar coma poucos o sentimento do seu pobo e dar a medida do seu lírismo en cantos como este:

*Rola si note cogi
fue porque no me dió gana;
al pie del rosal dormí,
claveles tuve por cama,
por cabecera un jazmín.*

(Granaína de Chacón)

Gostaríame que algúns dos lectores se uniran ao meu homenaxe e o fixeran do único xeito posible: escoitando os seus cantos nalgúnha das grabacións citadas.

(1).— Don Antonio Chacón.— EMI-Odeón C 038-021511.
Grabación do 1927-29. Interpretación.— Extraordinaria.

(2).— Enrique Morente.— HOMENAJE A DON ANTONIO CHACÓN.
Hispavox-Clave 18-1380/815.
Grabación.— 7,5.— Interpretación.— 9.
Os dous álbuns son de precio ómico.

e que se apoia primordialmente na forza expresiva das imaxes, ás veces aterradoras, imaxes que describen por si soias os feitos, sendo así os testos escollidos comentarios "a pé de foto". E é precisamente neste punto onde se lle ve a película a sua cortedade: o análisis político a deducir dos testos é case sempre simplista e esquemático, os testos parecen estar escollidos más en función do seu carácter poético, da sua forza denotativa a nivel emocional, que na perspectiva de ofrecer unha visión representativa das posturas políticas implicadas no conflicto. Debido quizabes ao seu carácter de "film de arquivo", os temas polémicos da guerra civil (o comportamento das diferentes forzas de esquerda, as contradicciones do governo republicano, etc...) quedan somente esbozados e, anque a película supón unha crara toma de postura, a prol do bando republicano, falla un análisis fondo e riguroso, de base marxista, que esplique unha serie de factores que levan á situación final da guerra. Polo demais, o título é bastante desafortunado, xa que a trama argumental afecta a todo o proceso bélico e non somente a toma de Madrid, que somente actúa como nexo de unión dos demás feitos.

LOVAL

axenda

CINE

El último de F. W. Murnau (1924). Alemania, cine expresionista. As oito do serán, na Casa de Cultura da rúa do Concello 9. Ourense. Día 8 de maio.

La golfa de Jean Renoir (Francia). Día 11 de maio, ás 10,30 na Casa de Cultura, rúa do Concello, 9. Ourense.

PUBLICACIONES

"Soportal"; o número cero sairá arredor do Día das Letras Galegas. Revista de Poesía e Pensamento, está promovida polo grupo NOCX, con Xesús García Almeida á cabeza. Neste número cero, aparte das colaboracións dos membros do grupo, haberá as tamén de Eduardo Blanco Amor, Ramón Piñeiro, Carlos Baliñas e Xoel Gómez entre outros. O obxectivo da revista é lle dar pulo á literatura galega moza. Tamén estén mentes dos responsables da mesma o tratar de darlle un carácter monográfico á publicación a partir do número un, que estaría dedicado á figura de Vicente Risco.

MOSTRAS

XII mostra do libro galego no País Basco, e asemade unha Mostra de alfalería popular

galega. Do 12 ao 20 de maio, que se clausurará coa actuación do grupo de Danzas no 10 aniversario do seu nacemento. Organizado polo "Centro Galego de Vizcaya". Baracaldo.

CONCURSOS

VIII Certamen Literario en prosa; contos en galego cunha estensión máxima de catro folios. O prazo de presentación remata o 5 de xunio. E en verso, cunha estensión máxima dos poemas de sesenta versos. Os traballos mandaranse á Secretaría de "Meigas e Trasgos", CIT de Sarria, por triplicado.

IV Certamen Literario de Bergantiños nas modalidades poesía, conto e periodismo. O prazo rematará o 10 de San Xoan. O enderezo: Comisión Organizadora do IV Certamen Literario de Bergantiños, Centro Cultural "Fogar da Xuventude". Carballo.

III Certame de Fotografía de Bergantiños o tema: os cruceiros de Bergantiños. Cun formato de 30 por 40. O prazo e o enderezo e o mesmo queno anterior concurso.

LIBROS

Galego Cero, de Xosé María Alvarez Cárcamo. Editorial Casallos.

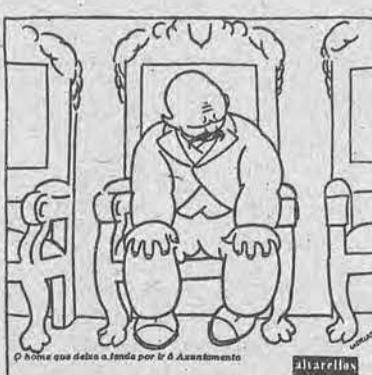
Galicia: conflicto e supervivencia, de Alfonso Magariños. Editorial Castrellos. Serie Alejandro Bóveda.

A fronteira da fame, Vázquez Fernández. Editorial Castrellos, colección O Moucho. Teatro.

Almas Mortas de Villar Ponte. Ediciones do Rueiro, colección Céltiga. Teatro.

NOVA ALTERNATIVA CULTURAL GALEGA

Colectivo Equipo LIMBO

Nova alternativa cultural galega, do Colectivo Equipo LIMBO. Editorial Alvarellos.

150 anos de música galega, de Xoan M. Carreira e Manuel Balboa. Publicacións da Xunta de Galicia.

RADIO

Tempada de cuartetos da U.E.R. Quinteto en La mayor, de Mendelssohn. Adagio en sol bemol, de Bruckner. Quinteto en Re maior de Mozart. Polo cuarteto Lindsay. Día 7 ás 21,30. II programa de RNE.

Concerto da Radio de Baviera. "Antroido" de Dvorák. Concerto en la menor de Schumann. Sinfonía núm. 7, de Beethoven. Orquesta da Radio de Baviera. Día 10, ás 21,05. II programa de RNE.

DISCOS

DISCO DA SEMA

Verbas Xeitosas.— COA FENESTRA ABERTA.

Limoeiro-Dial. ND-52.5036. Grabación.— 7.— Valoración.— Disco irregular, de 5 a 9.

"O cuarteto composto por Carlos, Lois, Ricardo e Xaime sofriu. A música, moi influida polo folklore do Caribe".

fan nesta segunda entrega fonográfica unha demostración de bon oficio musical a servizo dunha irregular laboura que vai dende atinados arranxos de pezas populares a composicións que revelan escesiva dependencia á música de saas de festa".

Manuel de Falla.— EL AMOR BRUJO; FANFARRE. Maurice Ravel.— SCHERZADE.

Marilyn Horne (mezzo) Orquesta Nacional de Francia.

Leonard Bernstein.— Director. CBS S-76707 (40-76707 "cassette").

"Xunto dunha Schérezade modélica, Bernstein dirixe un Falla carente de interese e aburrido. A maravillosa Marilyn Horne amosa nesta grabación unha decadencia que exige unha retirada profesional".

Roy Brown.— PROFECIA DE URAYOAN.

CFE-Guimbarda — GS-11015.

"Roy Brown é un cantante puertorriqueño moi influído pola Nueva Trova Cubana. Os testos falan de temas moi semellantes aos que por eiquí sofrimos. A música, moi influida polo folklore do Caribe".

Concurso literario feminista

A Asociación Galega da Muller, con motivo do 17 de maio, Día das Letras Galegas, organiza o Primeiro Concurso Literario Feminista pola importancia que ten que as mulleres participemos na loita pola normalización da lingua.

E o intre, pensamos nos, de que as mulleres pulemos unha literatura diferente, que reflexe unha concepción do mundo e de nós mesmas, non machista.

Temos que ser conscientes de que a Literatura é un campo mais de loita das ideas feministas contra todos aqueles roles que deixa hoxe o mundo das letras nos ven impoñendo.

Xa que logo, neste Día das Letras Galegas, chamamos a tódalas mulleres a participar neste concurso con entusiasmo, e contribuir así, dalgún xeito, a facer unha nova literatura, na que nós tamén sexamos as protagonistas.

BASES PRA CONCURSAR

Tema: pódese falar de calquera aspecto relacionado cás mulleres.

Xénero literario: libre (poesía,

narrativa, contos...).

Lingua: galego.

Extensión: libre.

Pódedes presenta-los textos a man ou a máquina.

Os textos poden estar firmados con seudónimo, sempre que veñan acompañados dun sobre co nome real.

A AGM resérvara o dereito á publicación dos escritos. Os orixinais non serán devoltos.

A data límite da recollida dos textos das participantes é o día 15.

Remítide os traballos á librería "Abraxas" c/ seguinte enderezo: Primeir Concurso Literario Feminista, organizado pola AGM, Librería Abraxas (Santiago).

Faremos neste Concurso duas seccións:

1.- Prá todas aquelas concorrentes menores de 15 anos.

2.- A partires dos 15 anos.

PREMIOS

A ganadora da primeira sección recibirá un lote de Contos Feministas.

A ganadora da segunda sección recibirá un lote de libros feministas.

ANUNCIOS DE BALDE

Dou clases a nenos de prescolar e deica cuarto de EXB. Ou senón, tamén coidaría pequenos polas mañás ou polas tardes. Chámome Mari Carmen e vivo na rúa das Hortas-53. Santiago.

Gustariame intercambiar adesivos con rapaces/as de todo o Estado Español, especialmente Euskadi e Catalunya. Escribide a Xullo Fonteche, rúa División Azul, terceiro. A Coruña.

"Troco pegatinas de partidos e organizacións revolucionarias de todas as nacións". Poñerse en contacto escribindo a M. Carmen Morón. R/Pinceles 25. Madrid-18.

"Escola de gaitas e danzas. Grupo musical. "Toxos e Xestas". R/ Maspóns 16. Barcelona. Teléfonos: 288578 e 3865652.

CARTA OS GALEGOS

Salvo catro cousas de nada, de pouco, tuda a nosa historia matria e vergoñenta.

...Houbo que ennobrecer oficialmente a nosa língua, nobre nobre se as hai, con cirimonias, maxestades, etc. Se o Dom Rei falou en galego, os demás, ¿por que non?

(Dixo comentado o feito un paisano: ¡Albirizas! ¡Agora xa podemos decir carallos a eito!).

Pro con tudo, porque sentipenso no demás -economía, etc.- eu sigo sintíndome como galego, aldraxado, marxinado, ilota. Sofrindo. Sofrindo a miña, a nosa tercera mundista condición.

Cángolle as xeneracións devanceiras de tuda a nosa situación hodierna. Non souperon reacionar como homes báriles. ¡Que o día de mañán nonos boten en cara ista inxuria certa!

Agora, —non esquendendo tudo o demais, somos nos quenes temos que erguer sempre sempre sempre a cabeza, adiantar o peito. ¡Ter os pelos despeitados de orgullos, e de luciñas espranzosas os ollos!

E abenzoar os moitos que na nosa tristeira historia loitaron e sofriron, dende persecucións, e gaiolas, deica afusilamentos. Abenzoados. Enlousaron o noso camiño. ¡Abenzoados! Amén.

Camiñemos agora, sempre sempre, traballando, traballando forte e rexamente como sabe traballar o home galego.

A.O.

CARTAS

CREACION VERSUS "CRITICA"

Tendo en conta a importancia da crítica prá cultura, gostariame facer certas puntualizaciones en col de algunas colaboracións que veñen aparecendo en diversos números da sua publicación.

A critica tén unhas inmensas posibilidades, tanto de descubrimento de novos valores como de redescubrimento de outros inexistidamente esquecidos, algunas veces gracias a outros "críticos". Isto sin esquecer igualmente a súa función creadora (caso é, por exemplo, a de Poe e, concretamente en Galicia, a de Carlos Casares).

Claro que nunca estaria de más suliñar os riscos de certo tipo de "críticas", por desgracia cada vez más abundosas. Un dos meirandes perigos do crítico, cando non tén a necesaria lucidez pra facer a súa propia autocrítica, é o de adoutar un papel con matices represivas. Moitas veces o crítico, consciente ou inconscientemente, non fai más que servir ós intereses de aqueles que lle outorgan o poder, poder que algúns utilizan pra compensar a súa frustración artística.

Todas estas reflexións vénme á mente lendo as colaboracións do Sr. Xoán M. Carreira en diversas publicacións, tanto a nivel galego coma estatal, en especial a de A NOSA TERRA do 20-26 de abril.

Tocante a esta última, eu pregunto que pódese chamar crítica a catro columnas cheas de insultos do más dubidoso gosto prás persoas que non comparten as opiniões do citado Sr. Carreira, persoas ás que chega a chamar literalmente "retrasados mentais"?

Da súa crítica parécese despartir que a UNICA música galega válida é a de bombo e pandeiro, sen admitir que poida existir outras orientacións. ¿E que acaso Lluís Llach, por non citar máis que un exemplo, e menos catalán por non grabar sardanas? ¿E que sería inconcebible un Teté Montoliu galego?

¿E que a inclusión de certos instrumentos, coma piano e violín, e equivalentes de "música yanqui"? Cecais o Sr. Carreira non escoutou nunca a Jacques Brel, Edith Piaf, Mouloudji, etc.

Penso que este tipo de posturas son un perigo para cultura galega, en tanto que pretendan ser un freno a novas experiencias que, acertadas ou erradas, poden supoñer interesantes aportacións.

E.P. PENAS
(Santiago)

ABELLAS

Dirixome a vostede, señor Siqueiros, pra darrle as gracias polos artigos que escribe en A NOSA TERRA sobre das abellas.

Por outra banda, estou interesado en formar parte desa cooperativa de apicultores, xa que levo moitos anos traballando coas abellas pro sin conocementos técnicos.

Tamén me interesarían libros ou revistas sobre do tema, áinda que señañen noutra lingua xa que asegun semella, no Estado español non se publica nada deso. Condo digo outra lingua, sería o francés, que é o idioma que conozco.

SEXUS CHAO SALGADO
Pardo Bazán 62-4 esquerda
As Pontes. A Coruña

POEMA

Hai cousa de medio ano que levo mercando o periódico que entre todos levades a cabo, e podo decíros con toda sinceridade que me atopo moi satisfeita de saber que (por fin) algo verdadeiramente en defensa dos galegos se leva adiante. Teño 16 anos, e ainda que a miña edade non é moita, xa estou farta de ver a discriminación que nos levan facendo aos galegos dende hai moitos anos, pro o que mais me atristee e enche de noxo é ver aos propios galegos sen ningún interés por conquerir que Galicia señañada como unha Nación, e con esto todo o que comporta.

¿Como vamos a conquerir que desaparezan de aquí os caciques se votamos por eles nas

eleccións?

En fin, coido que todo esto xa é ben sabido por todos vós.

O verdadeiro motivo dista carta foi que, dende hai bastantes anos sempre me adiquei a facer poesías, ainda que a calidad é malísima.

Hai xa bastante tempo fixen a que escribo a continuación, titulada "A esclavitude". Despois de comprobar nos diferentes números de A NOSA TERRA, que niste periódico tén cabida toda aportación personal, por eso me animei a mandarla. Se considerades que é mala pro non péssima, alegrariame molto vela publicada.

A ESCLAVITUDE

Podentes señores,
ricos financieiros,
que vivindes dos nosos campos
aproveitandoo deles
Coidandes ca nosa xente
naceu pra obedeceros
creendovos os poderosos
cun montón de diñeiro
Despreciandos os nosos nenos
sin comprender que algún dia
cando a libertade chegue
eles formaran goberno.
iDemocracia! gran palabra
de significados chea,
xusticia, pan e traballo
debían de chegar con ela.
Cristianos querendes ser
bautizados habendes sido
pro voso corazón esta
polo rancor ennegrecido.
Xa se sabe que nista vida
o diñeiro pode mais

que mil palabras
pro ala leixiños, no ceo,
trunfa a verdade e a esperanza.

Diréndes que tristeiros
son os versos que fago...
mais que facer, si
sobor da nosa terra
a outros más
soriles non atopo

Ma. DOLORES SALGADO
Viana do Bolo

FALSOS GALEGUISTAS

Vólome comunicar convosco, por dous motivos ben distintos. O primeiro, é pra dar as gracias por publicarme o meu anuncio no voso periódico.

E, o segundo motivo é o seguinte: no xornal A NOSA TERRA da semá 30 de marzo ao 5 de abril, lin con atención unha roda de prensa que leva por título: "A palabra dos partidos ante as municipais".

A min o que me estranou foi a contestación de UG, que se negou abertamente, e preguntoulle eu a esta coalición ¿falarían cun periodista do periódico americano "Times"? pois din que son galeguistas e non admiten unha entrevista dun periódico galego, ¿ten medo a descubrir a súa identidade? ou senón, ¿a que lle tén medo?

Aí quedan estas preguntas pra que as mediten estes falsos galeguistas.

Saúde e sorte.

XESUS LUBIAN
Redondela

A NOSA TERRA

ENCOL DA ARTE GALEGA

MARCOS PASCUAL

Falar de arte galega pode escandalizar a certos estudiosos do tema instalados nos estamentos académicos afeitos a analizaren a realidade artística galega en función residual, considerada como apéndice de arte española. O absurdo desta concepción revelasen os nidiamente cando constatamos que as correntes artísticas, todas sin excepción, cobran significados diferentes asegúns a características económicas e sociais, as circunstancias políticas e culturais da sociedade en que se enxerta.

A periodización clásica que contempla como unha consecuencia lineal a sucesión dos estilos románico—gótico—renacentista—barroco, compre matizala no caso galego, tanto pola discontinuidade cronolóxica como pola desigual implantación de cada unha destas correntes na nosa nación.

O espallamento do románico en Galicia, ligada á prosperidade do clero feudal, leva á prolongación do estilo máis alá das lindes cronoocásicas válidos pra outros países. A partir do intre en que darredor do núcleo de Compostela, coa sua catedral, e a sua esaltación centro vital da cristiandade por obra das peregrinacións xacobeas, asistiremos na segunda mitade do século XII a unha actividade constructiva inusitada que desbordou os centros urbanos, pra crear o románico rural, patrimonio ricaz, tan valioso como desconocido polos galegos. Dabondo significativo resulta o aaraigamento da estética do mester Mateo na cerámica e damais manifestacións artísticas populares.

Contrasta con este esplendor, a máis escasa representación do góticu en Galicia, por unha chea de factores entre os sobrancean o cativo desenrollo do mundo urbano, amosado polo reducido número de cidades e a ausencia das mesmas da actividades artesanais de importancia. A irrupción no escenario histórico das clases populares na segunda mitade do século XV coas Guerras Irmandiñas, consecuencia de crisis da sociedade feudal, e a sua posterior desfeita. A colisión da nobreza galega coa coroa de Castela e o seu fracaso, que consagrrou o sometemento de Galicia a un aparato administrativo alleo. Este feixe de circunstancias políticas adversas van coutar no S. XVI desenvolvemento en Galicia dunha arte conectada coa tradición anterior. O renacemento será craramente un estilo imposto e non xenuinamente galego. A impotencia dos intentos de introducción mimética dos estilos en auxe na sociedade española da época fica clara, se pensamos na contradicción entre un estilo como o plateresco e os condicionamentos que impón o granito, como material pouco apto pra un modelado complexo.

Nos séculos XVII e XVIII, Galicia experimenta un crecemento demográfico, unha expansión económica no eido da gandería e tamén na pesca, como outros tantos síntomas de recuperación. A riqueza no seo do réxime señorial síndia vixente, xenérase no traballo da terra, propiedade en parte da eirexa, ou aforadas por unha fidalguía rentista que se val deste mecanismo pra apropiarse do excedente económico. A mentalidade de antigo réxime destas clases dominantes, indúceas ás inversións suntuarias.

**POIS EU DI
GOVOS QUE
O ARTE NO
SE FIXO PA
RA O POBO**

Sobor desta base e co clero como mecenas, amplíanse os mosteiros e cóbrese de ornamentacións barrocas as eirexas medievais, e, auspiciada pola fidalguía, xurde a cultura dos pazos. Segundo a Otero Pedrayo, "na Galicia do XVIII, as grandes casas monásticas e os pazos, ás veces mestos nunha terra, contrapesan a influencia das cidades".

Ademais do espallamento dun barroco rural, o caso de Compostela ilustra os caracteres do estilo no medio urbano. Co barroco agroma un certo senso de urbanismo, tal e como podemos constatar na faciana peculiar que adopta nesta cidade: a proliferacións de prázos e fontes, o engadido de gárgolas e chemineas cun senso ornamental, a creación de soportais e galerías, xurdidos por mor do clima e destinados a airear e enfeitar

as ruas, falannos da superación dunha arquitectura uni-familiar e intimista e á percura dun espacio ciudadano e colectivo. Son estes os xeimolos de urbanismo, se ben a noción clásica do mesmo se vai asociar á revolución industrial e á arte neoclásica decimonónica.

Co barroco, a diferencia do acontecido co plateresco, consíguease assimilar a utilización do granito, do que se obterán os valores arquitectónicos, escultóricos e pictóricos percurridos.

O barroco en Galicia desbordará a fasquia elitista pra ser adoptado pola estética popular, dp que dan comprida mostra os cruceiros erguidos na época, algunas torres de eirexas rurais, os elementos decorativos do hórreo, as solainas...